Ը. ՏԱՐԻ 2113 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 23 ԱՐԱՑ 1383—Է. Տ. 30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1891—Ե. Տ. 11 ԽԷՅՐԼԻԱՐ 1891—ՀԻՃՐ. 1 ՐԷՃԷՊ 1308 ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ՏՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԵՎԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Լալաքիւղ, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آروه‌لك

غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԳԱԺԻՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Յ[illegible]	16
» » Վ[illegible]	80
» » Ք[illegible]	40
Դուրսը » Տ[illegible]	200
» » Վ[illegible]	100
Օտար երկիրներու տարեկան գումար	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս գրուած յայտերու համար հարկաւոր է նամակով դիմել Խմբագրութեան գրուած նամակ կամ գրութիւն եւ լրագիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX JOURNAL

Ի ԳԱԼԻՍ, 30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊԲԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ումպերթօ Թագաւոր հաւանած է նոր նախարարապետ Ռուտինի մարքիզին հիմնադրոյն, որ սապէս կը բովանդակի· Պահպանում Երբեակ Նիզակակցութիւն· կարեւոր խնայութիւնք զանազան պաշտօնատանց եւ լմտացոյցներուն վրայ· կալուածական վարկի կազմակերպութիւն, կալուածատուց դիւրութիւն տալու համար որ իրենց կալուածները գրաւ տալով դիւրագին փոխառութիւններ կարենան ընել· և ծովային նոր պայմանագրութեանց կնքում, դիւրացնելու համար իտալեան նաւային երթեւեկութիւններն և հաղորդակցութիւնները։

Ռուտինի մարքիզը նաեւ յայտարարեր է Թագաւորին թէ աշակողմեան կուսակցութենէն ո՛չ օք յանձնառու պիտի լինի նոր նախարարութիւն մը կազմելու, եթէ արտօնութիւն չունենայ լուծել արդի Երեսփ· ժողովը, ի պարագային յորում չկարենայ գոհացուցիչ մեծամասնութիւն և աշակցութիւն գտնել այս ժողովոյ մէջ։ Թագաւորն այս արտօնութիւնը տուեր է Ռուտինի մարքիզին, որ ի փոխարէն բարեյուսաբար է առայժմ ժողովը չլուծել, և արդի ժողովով կառավարել երկիրը ցորչափ նիւթական անկարելութեան չբախի՝ կարեւոր խնդրոյ մը վրայ անպատ քուէի մը առջեւ տեսնելով ինքզինք։

Ումպերթօ Թագաւոր Պ· Քրիսպիի անկումը ցաւօք տեսած էր· զի արմատական կամ ծայրայեղ ձախակողմեան կուսակցութիւնէն յառաջ եկած այդ պետական մարդ բացարձակ ապահովութիւն մ'էր հանրապետական, ընկերվարական և իւէտէնթեան կամ հակաւստրեան այսինքն ամէն անախորժ կուսակցութեանց դէմ, զորս երկաթեայ ձեռքով մը կրցած էր ընկճել և ըստ հաճոյս կառավարել։ Բայց Ռուտինի մարքիզն եւս այս մասին պէտք եղած ապահովութիւնը տուեր է։ Ի վերայ այսր ամենայնի, չի կարծուիր թէ աշակողմեան փոքրամասնութենէն առնուած նոր վարչութիւնը Պ· Քրիսպիի վարչութեան չափ զօրաւոր լինի։

Ռուտինի մարքիզին հիմնադրոյն մէկ կէտն ալ ընտրական փոփոխումն է եղեր։ Պ· Քրիսպիի օրով, իտալեան Թագաւորանը քուէարկեց ընտրական դրութիւն մը, որուն համեմատ ամէն երեսփոխանական ընտրող նոյնքան ընտրելի կը նշանակէ ցանկի մը վրայ որքան երեսփոխան պիտի տայ իր բնակած գաւառ։ Ասոր կ'ըսեն ցանկի վրայ քուէարկութիւն։ Ֆրանսա ի մէջ այլոց այս դրութիւնը թողլով կրցաւ պուլեարական վտանգին առաջքն առնուլ։ Ռուտինի մարքիզը կ'առաջարկէ վերադառնալ նախկին դրութեան, որուն համեմատ ամէն ընտրող իւր գաւառակին կամ գաւառային փոքրագոյն շրջանակին տալիք մէկ երեսփոխանին միայն քուէ կրնայ տալ, որուն կ'ըսուի միանուն քուէարկութիւն։ Միապետականք կը յուսան այս դրութեան շնորհիւ հիմակուընէ աւելի երեսփոխաններ տալ առաջիկայ Խորհրդարանին· որովհետեւ միանուն քուէարկութեան դրութեամբ երեսփոխանական ընտրութիւն մը կրնայ աւելի անկախ կերպիւ կատարուիլ քան երբ ցանկի վրայ կը կատարուի քուէարկութիւն, ընդ աղդեցութեամբ քաղաքական դորձիչներու, որք կը յօրինեն այն ցանկը։

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀՄԱՆՑ ԽՆԴԻՐ

Ամէնքէ քաջուած հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ Վահ· Սուլթանին Իրատէն, որով վերջնականապէս կը հաստատէ յունական Պատրիարքարանի առանձնաշնորհումները, մեծ ուրախութիւն պատճառած է Ցունաստանի մէջ, ուր այս խնդրոյ երեւոյթք ուշի ուշով կը դիտուէին, եւ հելլէն կառավարութիւնը մանաւանդ, ընդ անօրինութեամբ Պ· Տէլիանիսի, ջերմ գոհունակութիւն զդացեր է։ Թէեւ առանձնաշնորհմանց խնդիրը կայս· կառավարութեան համար ներքին խնդիր մ'է, բայց այս բարեյաջող լուծման շնորհիւ հելլէն կառավարութեան հետ յարաբերութիւնք զդալապէս բարւոքած են, կ'ըսեն Ամէնքէ քաջուած հեռագրեր։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ Ց'ԱՓԲԻԿԷ

Նախարարապետ Զօր· Քափրիվի Ռայխսթակի վերջին նիստերէն միոն մէջ երկար բացատրութիւններ տուաւ Արեւելեան Ափրիկէի կողմը գերման կառավարութեան հետեւած ընթացքին վրայ։ Զօր· Քափրիվի սիրահար չէ գաղթական յախուռն ծաւալմանց եւ երկրակալութեանց, բայց քանի որ Կայսրութիւնը կարեւոր դիրքեր բռնած է Յարեւելեան Ափրիկէ, զանոնք պահելու եւ զարդացնելու համար չափաւոր գոհողութիւն մ'ընել կ'արժէ կ'ըսէ։ Ծովեզերաց վրայ հաստատեալ Արաբները սիրաշահիլ պէտք է, որովհետեւ ի ծնէ վաճառական ցեղ մ'են անոնք, և Ափրիկէի խորերը ճիւղեր ունին։ Բնիկ ժողովուրդը կանոնաւոր աշխատութեան պէտք է վարժեցնել, արդիւնաւոր ընծայելու համար այն դերմանական ձեռնարկութիւններ որոց նպատակն է ընդարձակ մշակութիւններ ու շահագործութիւններ հաստատել այն կողմերը։ Տար-իս-Սալամ պիտի լինի կեդրոն գերման գաղթականութեան Յարեւելեան Ափրիկէ։ Թէեւ Պակամյօ աւելի ընդարձակ վաճառաշահ կեդրոն մ'է, բայց Տար-իս-Սալամ լաւագոյն նաւահանգիստ մ'է։ Զօր· Քափրիվի պաշտպանեց Անգլիոյ հետ գոյացեալ համաձայնութիւնն, որ Գերմանիոյ շահաւոր եղած է, Հելիկոլանտ կղզոյ ստացումէն զատ։ Ծանոյց թէ զՊաուոն ֆոն Զոտէն ի մօտոյ Արեւ· Ափրիկէ պիտի ղրկէ լիազօր իշխանութեամբ իբրեւ կայսերական կառավարիչ։ Հրամասար Վիսման և Էմին փաշա տակաւին յոյժ ընդարձակ ասպարէզ մ'ունի գործունէութեան, բայց Պաուոն ֆոն Զոտէնի իրաւասութեան ներքեւ պիտի դրուին։ Ի մի բան, կայսրութիւնն յԱրեւ· Ափրիկէ խոհեմ ընթացքի մը պիտի հետեւի, արկածախնդրական ձեռնարկներէ զգուշանալով, և նոր մարդերու ձեռամբ նոր սկզբունքներ ի կիր պիտի առնու գաղթական աշխարհավարութեան մէջ։ Պիզմարք իշխան բնաւ չէր ուզեր կայսրութիւնը խառնել այս գաղթական ձեռնարկութեան, զոր Գերմանիոյ առեւտրական ընկերութեան մը ձեռք թողուլ նախամեծար կը դատէր։ Քափրիվի աւելի յառաջ կ'երթայ, կայս· կառավարութեան կը յանձնէ վերին հսկողութիւնը, բայց նաև այսու կը չափաւորէ գերման անհատից յանդուգն գործառնութիւնները։

Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Ինչպէս հեռագիրն անցեալ օր ծանոյց, Պուլկար լրագիրքը գոհութեամբ և շնորհակալութեամբ կը ծանուցանեն թէ Սոֆիայի օսմ· գործակալ Բէշիտ պէյ, որ ցարդ պուլկար կառավարութեան հետ միայն յարաբերութիւններ կը կատարէր, այս օրերս Ֆերտինանտ իշխանի ներկայացած է, որ սիրալիր և յարգալիր ընդունելութիւն մ'ըրած է գերիշխան վեհապետին ներկայացուցչին։ Բէշիտ պէյին հրահանգ տրուած է աւստրեան ներկայացուցիչ Պ· ֆոն Պուրիանի համընթաց դտնուիլ իշխանին հետ յարաբերութեանց մասին։ Դերիշխան կառավարութեան այս բարեհաճ տրամադրութիւն, որով կարելի կը լինին ուղղակի յարաբերութիւնք իշխանին հետ, բերկրութեամբ կը դիտուի Պուլկարիոյ վարչական ակմբոց մէջ։ Կ. Պոլսոյ պուլկար դործակատար Տքթ· Պուլքովիչ եւս տեղեկագրած է թէ Կայս· Կառավարութիւնը լաւագոյն տրամադրութիւններ կը տածէ Պուլկարիոյ նկատմամբ, և հուսանական նկատած է որ Կայս· Պատուիրակ մը կարդուի։ Կը յիշուի թէ վերջին Պատուիրակը մեկնեցաւ Պուլկարիայէն այն օրն յորում արդի իշխանն առաջին անդամ ոտք կոխեց ի Վիեն։

* * *

Ակնայտ կ'երեւի թէ Ֆերտինանտ իշխանի և Պ· Սթամպուլովի միջև ծանր անհամաձայնութիւն մը կայ պատերազմական նախարարի անուանման նկատմամբ։ Արդի պատերազմական նախարար Մոլթքուրով դնդապետ այնքան հիւանդ է որ չպիտի կրնայ վերստանձնել իւր պաշտօն, և արդէն իւր հիւանդութեան պատճառաւ ժամանակէ մ'ի վեր բացակայ կը դտնուի Պուլկարիայէն։ բայց նախարարապետն ուրիշ ո՛չ մէկ սպայի մը կը փտտնի այնքան որքան իւր քեռայրին, և չուզեր պուլկար բանակն այնպիսի մէկու մը հրամանաց ներքեւ դնել որոյ վրայ կատարեալ վստահութիւն չի տածեր։ Բայց Ֆերտինանտ իշխան ալ Ղնասակար կը համարի պատերազմական նախարարութիւնը թափուր թողուլ, և կը պահանջէ որ միւս սպայից մէջէն ընտրելագոյն մը անպատճառ նշանակուի։ Սթամպուլով սպայից մէն կը մերժէ իբրեւ անփորձ, ուրիշ մը իբրեւ չափազանց փառասէր, երրորդ մը վրատանգաւոր և կասկածելի, և օրէ օր կը յապաղեցնէ Մոլթքուրով դնդապետի յաջորդին անուանումը։ Դիտել կը տրուի թէ նախարարապետին այս ընթացք պատուարեր չէ պուլկար սպայական մարմնոյն։ Մինթէ չպիտի պուլկար սպայ մը օրուն կարենան վստահուիլ պուլկար բանակն և իշխանապետութեան ապահովութիւնը։

Ի ՓԱՐԻԶ

Թերդիսոլի արգելման առթիւ, կը յայտնուի թէ Պ· Սարտուի նոր խաղուն ձեռագիրը կանխաւ ցոյց տրուած էր Հանրապետութեան Նախագահ Պ· Քառնոյի, որ կարդալով այս երեւելի թատերգութիւն, յորում 1793 ի դէպքերն և իւր պապուն Մեծին Քառնոյի արարք պատմուած են, այնքան հաւներ է որ իւր խրախուսակցութիւններն յայտներ է հեղինակին՝ Պ· Սարտուի։ Այնու հանդերձ, ծայրայեղ արմատական տարրին դժգոհութիւն չպատճառելու համար, որ կը համակրի Ռոպէսպիէռի, Պ· Քառնոթան հարկ դատեց ներկայացումները դադրեցնել, իբրեւ գլխաւոր պատասխանատու բարեկարգութեան պահպանման։

Պ· Լոքռուա Պ· Քառնոյի ներկայացուցած լնեռով զՊ· Լէոն Տօսէ՝ իբրեւ Վիքթոր Հիւկոյի թոռան օր· Ժանն Հիւկոյի խօսեցեալը, Պ· Քառնօ ըսեր է· «Իմացուցէք ձեր հօր (Ալֆոնս Տօսէի) թէ հաճութեամբ տեսայ Սրքէլ անուն իւր նոր թատերգութեան ներկայացումը։ Յաւելի է որ այդպիսի խաղեր չեն ներկայացուիր կառավարութենէն նպատակ ընդունող մեր սեռ թատրոններուն մէջ, փոխանակ այն թատերգութեանց որք հոն կը ներկայացուին սովորաբար։»

ՔՈԼԷ ԵՒ ՔՈԼԷԻՆ

ԸՆԹԱՑՔ ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ինչպէս արդէն կը կասկածուէր, գերման կառավարութիւնն յանձն չառնուր փարածախսել Քոլէին կոչուած նոր դաղին պատրաստութեան համար։ Երբ Տքթ· Քոլի դեղն ի սկզբան աշխարհի ծանուցուեցաւ գերմանական ծանրութեան ու լրջմտութեան անպարմար չափազանցութեամբք, լրագիրք գրեցին թէ գերման կառավարութիւնը դրամական մեծ պարդեւ մը պիտի ընէ բախտաւոր հեղինակին, և նոյնչափ մեծ գումար մ'ալ պիտի յատկացնէ Քոլէեան հաստատութիւն մը կառուցանելու, նման Փասթէօռեան հաստատութեան, ինքն սոսնձնելով և պետական մենաւաճառի մը դարձնելով Քոլէինի պատրաստութիւնը։ Բայց նոր դեղին ի սկզբան յուսացուածին չափ հրաշալի ազդեցութիւն մը տակաւին չունենալն և նոյն իսկ դերման առաջնակարգ դիտնականներէ քննադատուիլը տպաւորութիւն ըրած են գերման կառավարութեան վրայ, որ այն մտադրութենց ո՛չ մին կ'իրագործէ, դէթ առայժմ։ Վչտացեալ այս բանէս, Տքթ· Քոխ փետր· Վին Պերլինէ ճամբայ ելաւ՝ առնուազն երկու ամիս բացակայ մնալու մտադրութեամբ, որոյ մեծագոյն մասն յեղիպտոս պիտի անցուցնէ։

* * *

ԳԱՐԵՐԻՔ ՍԸՐ ՄՈՐԳԼ, ՄԱՔԷՆԶԻԻ

Ֆրեռերիկ Կայսրը դարմանող անգլ· հռչակաւոր բժիշկ և գիտնական մասնագիր Տքթ· Սըր Մորգլ Մաքէնզի անգլ· հանդիսի մը մէջ իւր կարծիքը կը պարզէ Քոխինի վրայ, յետ անձնական փորձառութեանց ու կիրառութեանց։

Տքթ· Մաքէնզի չատ յոռետես չէ այս մասին, և կը պախարակէ զանոնք որ ի սկզբան հրաշալի ներգործութիւն մը վերագրելէն ետքը Տքթ· Քոխի գիւտին, հիմա նոյնքան չափազանցութեամբ վար կը դարնեն զայն։

Կ'ըսէ· եթէ անխոնջեմաբար ի կիր արուի, Քոխինը չատ վտանգաւոր է։ Բայց ինչ ինչ պարագայից մէջ արդէն իսկ իւր օգտակարութիւնն ապացուցած է այս դեղ։

Նախ, իրրեւ պատաղուչաղ մէջոց, այսինքն՝ տխուր երեսն հանող, գրէթէ միաձայն կը հաստատուի Քոխինի օգտակարութիւն Երկրայելի պարագայից մէջ, երբ հիւծախտի գոյութիւնը կ'ենթադրուի բայց չի հաստատուիր, դոյն ներարկում մը Քոխինի՝ բաւ է ճշմարտութիւնն երեւան հանելու։ Լրագիրք (Ակեռ-նէք եւս) պատմեցին այսպիսի դէպքեր, օրինակի ադագաւ Պերլինի մէջ բժշկական ուսանողի մը դէպքն, որ սոսկ գիտական հետաքրքրութեամբ ինք իրեն ներարկեց այս դեղ, առանց բնաւ հիւծախտի կասկած ունենալու, և ախտացոյց հակագործութիւնն զգաց։ Եւ իրօք։ ուշադիր քննութիւն մը յայտնեցաւ երեւան հանեց թէ ուսանողին մէկ թոքը թեթեւապէս վարակեալ է հիւծախտով։

Սըր Մ· Մաքէնզի ապացուցեր է նաև Քոխինի օգտակար ազդեցութիւնը դէմքին և կոկորդի արտաքին այտուցքատի (lupus, եէ-չէ՝ եռա) մասին։ Հաստատեր է անոր օգտակարութիւնը թոքային հիւծախտի ինչ ինչ պարագայից մէջ, բայց չի դիտեր թէ երեւցած բարւոքումը տեւական պիտի լինի՞։ Բայց առ այժմ պէտք է զգուշանալ Քոխինի կիրարկութենէն յառաջացեալ հիւծախտի մէջ, նաեւ երբ տրուի կամ երիկամանց կողմը տկարութիւն կայ։

Սըր Մ· Մաքէնզիի կարծիքն է թէ զՔոխին ուրիշ մէթոտներու հետ բաղադրելով է որ վերջապէս պիտի գտնուի հիւծախտը բուժող դարմանն։ Այս առթիւ կը յիշատակէ Տքթ· Թիլմանի մօտերս կատարած փիրաբուժական շահատակութիւնն, երբ «ամբողջ թոք մը քաշեց հանեց հիւանդէ մը որ կորուսեալ կը կարծուէր» բայց այս վտանգաւոր գործողութեան տակաց, և հիմակ ապաքինութեան ճամբուն մէջ է բարեբախտաբար։

Առ այժմ, Քոխինը, մինչեւ իսկ երբ օգտակարապէս ազդէ, հիւանդը կրկնութեան վտանգէ զերծ չի կացուցաներ։ Ցաւալի է որ մարդուն եւս հիւծախտը կարելի պիտի լինի բուժել անդարձ կերպիւ։ Ինչպէս եղած է արդէն հնդիկ խոնկորի մասին, ի ձեռն Տքթ· Քոխի, և նապատակի մասին, ի ձեռն Պ· Պ· Շ· Ռիշէի և Հէրիքուռի։

* * *

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ

Այս յօդուածի մէջ Տքթ· Մաքէնզի ցաւ կը յայտնէ որ վերջին տարւոց նշանաւորագոյն դիւտերուն մէջ իւր երկիր շատ փոքր դեր մը կը կատարէ։ «Անգլիա որ ընդ երկար դրաւած էր առաջնակարգ դիրքը բժշկական դիտութեանց մէջ, այսօր Ֆրանսայէն և Գերմանիայէն ետքը կուգայ։» Զայս տխուր կացութիւն կը վերագրէ անգլիացի Վիրաբուժից Կաճառին անհոգութեան, որ չափէն աւելի հարստութիւն դիզած է, և իւր ահագին եկամուտները կը գործածէ անօգուտ պաշտօնէից հրսոակ մը կչտացնելու, փոխանակ նորանոր գտնութիւններ և դիւտեր կատարելու։ Ուրիշ պատճառ մը բժշկական դիտութեան միտնեալ վիճակին «Անգլիա՝ Տքթ· Մաքէնզի կը նշանակէ Անգլիոյ մէջ ապրող վատառողջ դիւրազգածութիւնն որով կենդանիներ կոտրել կամ մահարեր փորձերու ենթարկել չուզուիր, մինչ առանց այսպիսի կենդանահատ գործողութեանց կարելի չէ գիտական փորձեր կատարել։

* *

ԿՈՐԻՆԻ ՏՔԹ· ՇԵԼՕԹԷՐԻ

Վիեննայի հռչակաւոր Փրոֆէսոր Շերլօթէր, որ կոկորդի հիւանդութեանց մասնագէտ է, Քոխինի վրայ հրապարակախօսութիւն մ'ըրաւ։ Տքթ· Շերլօթէրի կարծիքն անոնպատ է բոլորովին։ զի Քոխինը բուժիչ արդիւնք չի կրնար տալ բայց եթէ երկար ժամանակ մը հաքն, և մինչեւ այն տեղն հիւանդին տոկալու կարողութիւնը չի մնար։ Տքթ· Շերլօթէրի խրիմն իրեն չի ներեր Քոխինի գործածութիւն յանձնարարել, և կը ցաւի որ թոքախտաւորներ գաղջ կլիմայներէն եկած Պերլին եկած են Քոխինով բժշկուելու յուսով։ Բայց Տքթ· Քոխի գիւտին առթիւ հանուած ադմակը Տքթ· Շերլօթէր օգտակար կը համարի սա տեսակէտով որ հիւծախտային հիւանդութիւններ դարմանելու մասին երկար ժամանակէ ի վեր բժշկական աշխարհը կատարեալ անտարբերութիւն կը ցուցնէր, ինքն ալ թոքախտաւորներուն չափ յուսահատած լինելով։ բայց Տքթ· Քոխի փորձերը կը ցուցնեն թէ հիւծախտն եւս դարմանելու միջոցը կրնայ գտնուիլ։ Ուստի, Տքթ· Շերլօթէր կը պահանջէ յատուկ հաստատութեանց կազմութիւնն, հիւծախտային հիւանդութեանց բուժման համար գտնութիւններ կատարելու պաշտօնով։

* * *

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔ

Բէօքլի կամ Բոլոնեի Փրոֆ· Պարտէնհէյրը, Քոխինով իւր բրած կիրառութեանց արդիւնքն յայտնելով երկար տեղեկագրոյ մը մէջ, կ'ըսէ թէ միրաբուժական 100 պատահարներու դարման տարաւ Քոխինով, բայց վեց շաբթուան փորձառութենէ մը յետոյ, անոնց ոչ մին կատարեալապէս բուժուած կը գտնէ, թէեւ, կը յարէ, անժխտելի է թէ Քոխինը բարւոքիչ հանդամանք մ'ունի բարձր տաքնամաու, և իւր ախտագուշակ ձիրք եւս ամենուստ ճանչուած է։

* * *

—)(145)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԻՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻԹՊՈՒՌ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՅՈՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ

—Դեռ պիտի քնանայի հաւանականապէս, չարունակեց Լուի, եթէ զիս արթնցնելու համար չդիտեմ ինչ միջոցի չդիմէին։ Վերջապէս աչքս բացի և խելքս գլուխս եկաւ։ Թուեցաւ ինձ թէ պիտի խենդենայի երբ իմացուցին ինձ թէ երկու ժամն աւելի քնացած էի։ Չկրնալով խորհիլ, այնպէս միաքս եկաւ որ Բօնոթան գաւաթիս մէջ բան մը դրած ըլլալու էր զիս քնացնելու համար։ Բայց ինչո՞ւ։ Աստուած իմ, ինչո՞ւ · · · ։

Պ· տը Լասէռ վայրագ նայուած մը ուղեցաւ։ Ինչո՞ւ համար քնարեր նիւթ մը խմցուցած էին կառապանին, ինքզինքս գիտէր ատոր պատճառը։ Այլ չէր կրնար տարակուսիլ, իր աղջիկը յանդուգն առեւանդման մը զոհ եղած էր, երկրորդ անգամն էր որ իրմէ կ'առնէին, կը գողնային իր աղջիկը։ եւ արդէն, առանց բան մը քընեցնած ըլլալու, այս անարգ յաջիչտակութեան իբրեւ հեղինակ կ'ամբաստանէր Լասէռի կոմսուհին, որուն մեղակիցն էր, ինչպէս առջի անգամը, Սանդաքի դերակոմսը։

—Քնացած միջոցիս, չարունակեց կառապանը, Բօնոթան—ա՜հ, այլ եւս իմ բարեկամս չեմ կոչեր Թշուառականը—Բօնոթան վերարկուս և գլխարկս առաւ և գընաց քուրէին վրայ իմ տեղս բռնեց։ Գինեպանուհին իմացուց ինձ թէ Բօնոթան կառքին վրայ նստած ու տարած էր զայն։ Նոյն ապահովուեցայ, պարոն։ համոզուեցայ որ զիս քնացած, հիւանդ տեսնելով, Բօնոթան իմ տեղս բռնած էր օրիորդը տուն դարձնելու համար։ Ուստի կը կարծէի թէ օրիորդը չատ ատենէ ի վեր արդէն հասած էր հոս։ Ա՜հ, թշուառական։ Ա՜հ, աւազա՜կ։ Բայց ի՞նչ կ'ընէ հիմա, ո՞ւր է գացեր։ Պարոն, իր եռեւէն պիտի խնամ, ամբողջ գիշերը պիտի վազեմ, Բարիզի ամէն կողմը պիտի երթամ · · · ։

—Պէտք չկայ որ այդ մարդը փնտռէք, ըսաւ կոմսը, այդ հոգն ինձ կը պատկանի։ Անմիջապէս չեմ վռնտեր զձեզ, որովհետեւ կրնայ ըլլալ որ վաղը պէտք ունենամ ձեզ։ հոս պիտի կենաք, առանց դուրս ելնելու, կ'արգիլեմ զայդ· և իմ հրամաններուս պիտի սպասէք։

Լուի խոնարհեցաւ ակնածանօք։

—Ներեցէք, պարոն, ըսաւ արտասուալից ձայնով մը, ներեցէ՛ք։

Կոմսը ահաւելի նայուածք մը նետեց որ սարսուռ մը պարցուց կառապանին բոլոր անդամներուն մէջ։

—Եթէ գիտնայի · · · եթէ գիտնայի · · · թոթովեց։

Ե

ԳԻՇԵ ԳԻՇԵՐ

Բաւական երկարատեւ լռութիւն մը տիրեց։

Կարծելով թէ տէրն այլ եւս բան մը չունէր իրեն ըսելու, Լուի, գլուխը ծռած ծեծ ուտող շան մը պէս, յամրաքայլ ուղղուեցաւ դէպ ի դուռը։

—Սպասեցէք, ըսաւ կոմսը։

Ետ դարձաւ։

—Մօտեցէք, հրամայեց Պ· տը Լասէռ։

Լուի հնազանդեցաւ։

—Բանի մը հարցուն ունիմ ձեզ ուղղելու, պատասխանեցէք· ո՞վ է այն անձը զոր Բօնոթան կը կոչէք։

—Բարձր ընտանեաց նախկին կառապան մը, որ այժմ իր հասոյթներով կ'ապրի, ինչպէս ըսաւ ինձ։

—Ո՞ւր կը բնակի։

—Ի Թէռն։

—Իր հասցէն գիտէ՞ք։

—Աւա՜ղ, ոչ, պարոն։ Երբեք իր տունը չեմ գացած։

—Շատ ատեն կայ որ կը ճանչնաք զայն։

—Բանի մը օր է, պարոն։

Պ· տը Լասէռի դէմքին խոժոռութիւնն աւելի սաստկացաւ։

—Այսպէս, ըսաւ, դուք որ զդաստ մարդ մը կը համարուիք և զոր լաւ յանձնարարութիւններ իբր տիպար սպասաւոր մը կը հռչակեն, դուք ընկեր կ'ընէք ձեզ անձ մը զոր հապիւ կը ճանչնաք։ ձեր բարեկամը կը կոչէք · · · դիւրաւ կը բարեկամանաք դուք և չատ չեմ գովեր զձեզ այն եղանակին համար որով բարեկամ կ'ընտրէք։ Ո՞ւր ճանչցաք այդ Բօնոթանը։

Լուի, որ գլուխը ծռած էր, աւելի կորացաւ։

—Գինեպանուհւոյն խանութը, պատասխանեց։

—Ես դուշակելու էի։ Մարդ պարկեշտ է, երբեք յանդիմանութեան մը արժանի չէ եղած, լաւ տեղ մը ունի· բայց որովհետեւ բան մը չունի ընելու և շատ ազատ թողուած է, գինեպանուհւոյն խանութը կ'երթայ· հոն, սեղանը կը նստի, կը խօսակցի, կը խմէ դիմացն ելնողին հետ։ Եւ ահա ինչպէս յոռի ծառայ մը կ'ըլլայ մարդ, ինչպէս, իր պարտականութեան թերանալով, իր տէրերուն վստահութիւնը կը մատնէ մարդ։ Այսպէս, չնչմարեցի՞ք որ այդ մարդը կը խարէր զձեզ, այդ անզգամ մարդը· չմոռացեցի՞ք որ ձեզ հետ կապուելու համար պատճառ մը ունէր։ Սակայն անշուշտ ձեզ այնպէս հարցուփորձ ըրաւ որք ձեր կասկածն արթնցնելու էին։

—Երբեք հարցում մը չըրաւ ինձ։

—Կարելի է, խոհեմութիւն էր։

—Արդէն եթէ բան մը հարցնէր, պատասխան պիտի չտայի։

—Դիպուածը չէ որ զայն Պաթիսեոլ բերաւ, Տավի փողոց, ճիշդ այն ժամուն ուր դուք հոն կը գտնուէիք։ Ցայտնապէս, առաջուընէ պատրաստուած էր։ Ամէն բան մեքենայուած էր։ Ապահով ըլլալով որ դուք իրեն հետ գինեասուելը պիտի երթայիք, քնարեր նիւթը վրան ածեր է եւ անով քնացուցեր է։ Իրեն գործակից ըրած էր փողոցի կառապանն՝ որ այնպէս սիրայօժար յանձն է առեր ձեր կառքը պահել։

—Կը հասկնամ, պարոն, կը հասկնամ։ Ա՜հ, աւազակնե՜ր · · ·

—Ես ալ կը հասկնամ · · · Այս ամէնն այնպէս յստակ է որ տարակոյս չվերցներ։ Աղջիկս դարանի մը մէջ ինկած է։ Բայց նամակ գրած են իրեն։ ի՞նչպէս իր ձեռքն հասցուցեր են այդ նամակը։ Թշուառականնե՜ր, անզգամնե՜ր · · ·

Վայրկեան մը կոմսը լուռ կեցաւ, կարծես վհատած։

—Ձեր Բօնոթան կոչած մարդը, շարունակեց, վարձուած մեղակից մըն է։ Առաջուընէ խօսք մէկ եղած էր, գիտէր որ այս իրիկուն, ժամը չորսին հիւրդին ատենը, աղջիկս Տավի փողոց պիտի երթար։

—Ապահով եմ, պարոն, գիտէր։

—Դուք չէ՞ք անոր ըսողը։

—Ոչ, պարոն, կ'երդնում։

—Արդէն, չէիք կրնար ըսել, քանի որ ձեր տիրուհին մեկնած ատենդ իմացուց ձեզի։

—Կառքը մնած ատեն, պարոն։

—Առաւօտուն չտեսա՞ք ձեր կեղծ բարեկամը։

—Այո, պարոն, տեսայ։

—Ո՞ւր։

—Հոս։

—Ինչպէ՞ս այդ թշուառականը յանդգնութիւն ունեցած է տունը մտնելու · · · Շատ յանցաւոր էք դուք, շատ յանցաւոր։

—Աւա՜ղ, ես ալ կը տեսնեմ որ այդպէս է։

Վայրկեան մը կառապանը խորհելու ձեւ մը առաւ, յետոյ, յանկարծ ձեռքը ճակտին զարնելով։

—Հասկցայ, հասկցայ, գոչեց։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք, հարցուց կոմսը։

—Հասկցայ թէ ի՞նչպէս իմացեր է օրիորդին Տավի փողոցը երթալը։

—Ա՜հ, բրաւ Պ· տը Լասէռ։

—Այո, այդպէս է, կը յիշեմ։

—Խօսեցէք, ի՞նչ կը յիշէք։

—Երբ օրիորդը վար իջաւ, բակն էր, մէկուն կը խօսէինք։ Որպէս զի օրիորդը գինքը չտեսնէ, կառատունը սահեցաւ մը։ տաւ, և իմացաւ ինչ որ ըսաւ ինձ օրիորդը։

—Ապահո՞վ էք որ լսած է։

—Կատարեալապէս ապահով, պարոն։ Օրիորդը չատ բարձր ձայնով չխօսեցաւ, բայց չատ մօտ կեցած էր կառատան դռան։

Պ· տը Լասէռ ձեռքը ճակտին դրաւ։

Համոզուած ըլլալով թէ այդ մարդը գործակից մըն էր իր կնոջ և Սանդաքի դերակոմսին, համոզուած ըլլալով միւս կողմէ թէ մանկամարդ աղջիկը Տավի փողոց կանչուած է, և թէ, կոմսուհիին իմանալով իր գործակալը գիտէր այն օրն և այն ժամն ուր հոն պիտի երթար նա, կառապանին պատասխանը քիչ մը կը շուարեցնէր կոմսը։ Բայց երբ գաղափար մը կ'ունենար չէր ուզեր անկից հեռանալ։ Բոլորովին համոզուած մնաց թէ իր կինն էր առեւանգումը կատարել տուողը։

(Շարունակի)

Թայդի թղթակիցն հետեւեալը կը հեռագրէ Պերլինէ.

«Տեղւոյս բժշկական ակմոց մէջ, որք ի սկզբան բնականաբար ամենքն ալ Տքթ. Քոխի կողմն էին, դժգոհութեան յարաճուն զգացում մը կ'երեւի Տքթ. Քոխի լուսութեան մասին, որ իւր ընդդիմախօսներուն չի պատասխաներ, և իւր դեղին բնութիւնն յայտնելով հանդերձ, պատրաստութեան մէթոտն եւս չէ պարզած տակաւին, և գաղտնիքն իրեն հետ տարած է Փարաւոններու երկիրը. Տքթ. Քոխ ոչ իսկ Փրոֆ. Վիրխովի նման առաջնակարգ հեղինակութեան մը աննպաստ քննադատութեանց պատասխանեց, երբ Վիրխով պնդեց թէ Քոխի դեղն՝ հիւծախտը բուժելէ հետ՝ հիւծախտային նոր բոյներ կը կազմէ մարդուս մարմնոյն մէջ»

* * *

ԵԶԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆԵՐ

Ի նպաստ և ընդդէմ Քոխինի գըրուածներէն սա ընդհանուր եզրակացութիւնը կարելի է հանել թէ Տքթ. Քոխ կարեւոր և այլ և այլ նկատմամբք արդէն իսկ օգտակար յայտնու�ած է բժշկական գիտութեան վրայ, բայց իւր դիւտ տակաւին երկար քննութեանց կը կարօտի, այս կամ այն ախտին իբրեւ վերջնական դարման հռչակուելէն յառաջ։ Դեղին այս կանխահաս վիճակին մէջ եղած կիրառութիւնք մահացու արդիւնքներ տուած են։ Կառավարութիւնք լաւ տնօրինութիւն մ'ըրած են բնութիւնն և կիրառութեան մէթոտը տակաւին չճշդուած դեղի մը հասարակութեան մէջ գործածուելն արգիլելով, որ առ այժմ հիւանդանոցներու մէջ միայն պէտք է փորձուի ընդ անմիջական հսկողութեամբ ձեռնհաս մասնագիտաց։ Արդարութիւնը համար, պէտք է յարել թէ Տքթ. Քոխ ինքն եւս իւր դիւտն այս անձուկ սահմանի մէջ պահել կ'ուզէր առ ժամանակ մի, իւր փորձարկութիւններն աւարտելու և իւր դիւտին վերջնական ձեւ մը տալու համար, բայց յակաժամ հարկադրեցաւ ձեռքէ թողուլ ամէն գիտնականի այս առաջին պարտութիւն, զգուշութիւն, որ միայն կրնայ ծնիլ ստուգութիւն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զմիւռնիոյ գաւառական վարչութիւնն, ի պատասխանի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր այն գրոյն որով կը ծանուցանէր թէ Դեր. Ներսէս Ծ. վարդապետ Աբսարնեան ընդունած է վիճակին առաջնորդութեան պաշտօնը, դոհունակութիւն յայտնած և միանգամայն խնդրած է որ Ն. Գերապատուութիւն շուտով երթայ իւր պաշտօնատեղին։

Տ. Ներսէս վարդապետ երէկ Պատրիարքարան դնացած ըլլալով ներկայացաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, որ իրեն հաղորդեց Զմիւռնիոյ դաւառական վարչութեան սոյն գրի պարունակութիւնը։ Ն. Գերապատուութիւն՝ իւր պաշտօնը վաւերացնող կայս. Ֆերմանն ստանալուն պէս իւր պաշտօնատեղին՝ Զմիւռնիա պիտի ուղեւորի։

Տնօրէնութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ Գարթալի քարոզիչ Արժ. Մամբէ վարդապետ ի մեծոյ Երուսաղէմ պիտի ուղեւորի և Նաւպը Բաֆուի քարոզիչ Արժ. Վաղինակ վարդապետ եւս՝ ի Դամասկոս։

Հայ բժիշկ մը որ հարուստ չէ, և իւր անունը ծածուկ պահել կ'ուզէ, նամակ մը գրած է Հիւանդանոցի Պատասխանատուութեան՝ ծանուցանելով թէ իւր արդար վաստակով քիչ քիչ խնայած դրամէն 50 օսմ. ոսկի կը նուիրէ Հիւանդանոցի վերաշինութեան, ջերմապէս գնահատելով այս հաստատութեան կարեւորութիւնն և Պատ. Հոգաբարձութեան աշխատութիւնն ու հոգածութիւնն։

Հոգաբարձութիւնը պատասխանած է թէ այսպիսի զայմանաց մէջ նուիրեալ գումարին ամէն մէկ ոսկին հարիւր ոսկոյ արժէք ունի իրեն համար և Հիւանդանոցին համար։

Ա Զ Դ

ԱԶԳ. ԿԵՌՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի գիտութիւն ծնողաց և պաշտպանաց կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ փետրվար 1 էն սկսեալ աշակերտք երեկոյեան ըստ թրքաց ժամ 10 ½ին պիտի արձակուին։

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍԱՏՈՒ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Գաւառային կարեւոր կեդրոնի մը նորակառոյց մայր վարժարանին համար կը խնդրուի քաջ Ֆրանսագէտ և բաւական Գրաբարագէտ, պատմագէտ և չափագէտ դասատու մը, որ կարենայ աւանդել զատրերս բնագիտութեան, տարրաբանութեան, կենդանաբանութեան և բուսաբանութեան, կանոնաւոր վարժարանէ եկած լինի, Ուսումնական Խորհրդէն վկայուած, պարկեշտ վարուք, և ուսուցչական արուեստին վարժ։—Ամենայն եօթն օսմ. ոսկի, ամեն ապահովութեամբք։

Դիմել առ Խմբագրութիւն Արեւելքի, առաւօտեան ժամ 2 ½ էն 5։ 1—3

ՏԻԿԻՆ ՅՈՒՍՏԻԱՆԷ Ն. ԷՄԻՐԶԷԷԱՆ

ԴՈՍՐ

ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՖԷՆԴԻԻ ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

ԵՒ ՄԱՅՐ

ԴՆԴ. ԳԱԳԻՐԸ ՀԱՄԲԻԿ ԷՖ. Ի ԷՄԻՐԶԷԷԱՆ

Ցետ երկարատեւ հիւանդութեան՝ երէկ երեկոյ կնքեց իւր մահկանացուն ի հասակի վաթսուն ամաց, ի խոր սուգ համակելով իւր որդիքն ու եղբայրն։

Ցուզարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, հինգշաբթի, ժամ 5 ին, ի Մայր Եկեղեցւոջ Գումգափուի, ուստից հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրի էտիրնէ գաւառի գերեզմանատունը։

Գումգափու, 30 յունվար, 1890.

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Վենետիկի Ս. Ղազարու տպարանէն ի լոյս ընծայուած է պատկերազարդ գեղեցիկ հատոր մը՝ ՆՈՐ ԿԱՂԱՆԴԶԻՔ, հաստատ ՀԷՆՈՔԷՈՒԻՆ երէսելի արդեն, աշխատասիրութիւն Հ. Կարապետ Աբրէանի։ Մխիթարեան Մխարանութեան այս նորագոյն հրատարակութեան նպատակն է պատմութեան ուսումը դիւրացնել տղայոց, հաճելի ընծայելով զայն։ Պարունակութեան ու լեզուին պէս, տպագրութիւնն ալ մաքուր է։ Դին երկուքուկէս ֆրանք։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆԵՐ

Սանիյէի երկրորդ աստիճան տարուեցաւ Բ. Դրան դիւանատան քարտուղարներէն Խալիտ էֆէնտիի և Լենկիւրիի նահանգին Իտարէի ժողովոյ անդամներէն Ալի էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Բ. Դրան դիւանատան քարտուղարներէն Ռիֆաթ էֆէնտիի, Ակնայ գաւառակին գայմագամ Ահմէտ Ռէշիտ էֆէնտիի և Կալացի օսմանեան ընդհանուր հիւպատոսարանին քանչելէը Ալէքս Ադամ էֆէնտիի։

Բապիալի աստիճան՝ Բարձր. Մեծ-եպարքոսին ադարանքին հեռագրատան պաշտօնեայ Հիւսէյին էֆէնտիի, Ահմէտ էֆէնտիի ու Շեյմանեան էֆէնտիի և Բ. Դրան հեռագրատան պաշտօնեաներէն Նաշիտ էֆէնտիի։

Զորրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տարուեցաւ Բ. Դրան դիւանատան դեր-տնօրէն Իզզէթ պէյի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ կայս. ժամանաւոր Արկեղ պաշտօնատան թարգմանիչներէն Նէբմի էֆէնտիի, Բարձր. Մեծ-եպարքոսին ադարանքին հեռագրատան պաշտօնեայ Թէվֆիգ էֆէնտիի և Պոլսոյ հեռագրատան տնօրէնի օգնական Ալիզիք էֆէնտիի։

Ի ԿԱՑՍ. ՊԱՂԱՏ

Դատական նախարար Վահէ. Բիզա փաշա երէկ կայս. պալատ դնաց և Վահ. Սուլթանի հրամաններն ստանալով, իւր պաշտօնատեղին դարձաւ։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Բարձր. Մեծ-եպարքոսն և Ներքին գործոց Վահէ. նախարարն երէկ պահ մը խորհրդակցեցան ինչ ինչ խնդրոց վրայ։

—Գարատաղի գործակատար Պ. Պաքիչ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վահէ. նախարարին հետ։

—Ռումանական դեսպան Պ. Միթիլինէօ և Հանրային Պարտուց վարչութեան անդամներէն Պ. Բալարա երէկ Բ. Դուռը գնացին և յայտնի դարձան տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վահէ. նախարարին հետ։

ՃԱՐՈՆԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱՆԱՒԷ

Ճարոնական մարտանաւերն Հէյ. ու Բէն կօ երէկ իրիկուն ժամ 10ին մեկնեցան Պոլսոյ Նաւահանգիստէն ի Պիրէէն։

Մարտանաւերու հրամանատարք Պ. Պ. Թանաքա և Հիտայքա առաւօտուն կայս. պալատ երթալով իրենց շնորհակալութիւնները մատուցին առ Վահ. Սուլթանն, այն պատիւներու ու սիրալիր ընդունելութեանց համար որք եղած էին իրենց իկ. Պոլիս։ Ճարոնցի հրամանատարք իրենց հրաժեշտի ողջոյնը մատուցին և արժանացան Ն. Վահէփառութեան մեծարանաց։

Մարտանաւերու մեկնելու պահուն Տոլմա Պաղչէի քարափին վրայ ցամաքային զինուորք բարեւի կեցած էին։ Կայս. Մնոպոլ, Իշխէոդին ու Թալա շոգենաւուց նաւաստիք եւս շոգենաւներու եղերքին վրայ, իսկ օսմանեան պահակ շոգենաւին նաւաստիք կայմերուն վրայ բարեւի կեցած էին։

Հէյ. ու Բէն կօ մարտանաւք ճամբայ ելնելով դէպ ի Պէշիքթաշ յառաջացան և նաւաստիք կայմերուն վրայ ելնելով իրենց լեզուաւ «կեցցէ՛ Վահ. Սուլթան» գոչելէ յետոյ շրջան մը կատարեցին և դէպ ի Մարմարա ուղեւորեցան։

Մարտանաւերու մեկնելէն առաջ արարողապետ Միւներ փաշա և այլ պաշտօնատարք Տոլմա Պաղչէի պալատը գնացին, ուր կը դտնուէին ճարոնցի հրամանատարք ու սպայք, և ողջերթ մաղթելով մինչեւ Տոլմա Պաղչէի քարափն ուղեկցեցան անոնց։

Կայս. հրամանաւ Իշխոդին շոգենաւին հրամանատար Բիզա պէյ ճարոնցիներու ուղեկցեցաւ Հէյէյ մարտանաւով, իսկ կայս. Թիկնապահ Հադրը փաշա նոյն մարտանաւը դալով ճարոնցի հրամանատարաց ու սպայից հաղորդեց Վահ. Սուլթանի կայս. բարեւները։

Բազմաթիւ անձինք եւս մարտանաւերը երթալով ողջերթ մաղթեցին ճարոնցի հիւրերուն։

—Վահ. Սուլթանը տեղեկանալով որ Ձէնէ Շէմոս լրագրոյն խմբագիր Պ. Նոսէ Խուրքերէն լեզուն ուսանելու նպատակաւ ժամանակ մը մայրաքաղաքս պիտի մնայ, հրամայեց որ հիւրընկալուի զինուորական մարմարանին մէջ, նորա բոլոր ծախքերը կայս. մասնաւոր Արկղէն հոգացուին և հարկ եղած յարգանքն ըլլայ անոր։

Երէկ առաւօտ ճարոնէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Միքատոն դեր-ծովակալի ատիճանի բարձրացուցած է Հէյէյ ու Բէն կօ մարտանաւերու հրամանատարները՝ գնդապետ Թանաքա ու Հիտայքա։

ՕՍՄ. ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԲ

Լոնտոն տպուած 4 առ 100 օսմանեան նոր պարտատոմսերէն 500,000 հատ յանձնուած են Եւրոպական նախարարութեան։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Առողջապահական վարչութիւնն հետեւեալ շրջաբերական հեռագիրն ուղղեց երէկ քարանթինայի կայսրանաց։

Արոյմամբ առողջապահական խորհրդոյ, Սպանիայէն եկող նաւուց համար հաստատեալ բժշկական այցելութիւնը ջնջուած է։

ԸՆԴՀ. ՖՈՆԷ

ՏՈՒԹ. ԲՈՂՈՍԻ

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄՆԵՐ

Երէկ ծանուցուեցաւ թէ կայս. Իրատէ մը արտօնած է մանր դրամներու պատրաստութիւնը։

Արդ, ըստ տեղեկութեանց Սպահի կայս. Իրատէն հրամայած է որ Ֆէրիդ Թէվֆիգ փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուի և մանր դրամներու պատրաստութենէն առաջ հարկ եղած մանրամասնութիւնները քննելէ յետոյ ձեռք բերուելիք արդիւնքին վրայ դրամներու պատրաստութեան ձեռնարկէ հարկ եղած քանակութեամբ։

ՔԻԻՐՏ ԵՒ ԱՐԱԲ ՀԵԾԵԼՈՂՕՐԴ

Քիւրտ և արաբ ցեղերէ կազմելի Էրեղլու-կաչ հեծելազօրաց գունդերը կայս. հրամանաւ՝ նիզակներ պիտի ունենան։ Ասոնց Համաղդեան, ընդունուած նմոյշին համաձայն, պատրաստուելու վրայ է։

ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏՆ ՅԵԳԻՊՏՈՍ

Ցունական ծխախոտին յեգիպտոս ներմուծման համար Ցունաստանի եւ Եգիպտոսի միջեւ պայմանագիր կընքուելու վրայ ըլլալով, օսմ. ծխախոտին յեգիպտոս ներմուծման տուրքն աւելցնելու խորհուրդն ի բաց թողուած է։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԵՆԵԱԿ

Ըստ կանխագոյն հրաւէրի, երկուշաբթի օրը տեղի ունեցաւ Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակն արձանագրեալ վաճառականաց ու տեղանաւորաց տարեկան ընդհ. գումարումն, ընդ նախագահութեամբ Ֆերիտ պէյի։ Քուէարկութիւնքն ինչ կարգուեցան տեսաք՝ Շերլինեան, Միլ եւ Քազանովա։ Դաղտնի քուէարկութեամբ ժողովն հետեւեալ ընտրողներն ընտրեց որք պիտի ընտրեն Առեւտր. Սենեկի նոր վարչութիւնը։

Ֆերիտ պէյ 79 քուէ. Ա. Ազարեան էֆ. 69 ք. Տիվիդրաքի էֆ. Եէնիտունեա 69 ք. Պ. Բազանովա 67 ք. Պ. Ապոթ 65 ք. Պ. Սիվէն Միլ 61 ք. Պ. Հաճօրլօ 59 ք. Կիւմրչկերան էֆ. 59 ք. Պ. Լէվի 55 ք. Սիւպալ. զատէ Սիւլէյման պէյ 52 ք.

ՀՐԱՁԻԴՆԵՐ

Կը յիշուի թէ Պատժական Օրինաց 163 և 164երդ յօդուածները, որք կը վերաբերին հրթիռներու պատժոյն, բարեփոխուած և հրատարակուած էին։ Արդ, Պետական Խորհուրդն որոշած է սր կանխատեսութեամբ հրթեռներու պատճառ եղող ոճրագործք ձերբակալուին և օրինաց տրամադրած պատիժն անոնց նկատմամբ ամբողջովին գործադրուի իբրեւ ազդու օրինակ մը այլոց։ Այս որոշումն եպարքոսական հրամանագրով մը հաղորդուած է Դատական Նախարարութեան, որ ըստ այնմ հրահանգ ուղղած է ամէն կողմ՝ ծանուցանելով միանգամայն թէ երբ դատական պաշտօնեայք այդ կարգի խնդրոյ մէջ ամենափոքր անհոգութիւն մը ցոյց տան, խիստ պատասխանատուութեան պիտի ենթարկեն։

ՁՄԵՌՆ Ի ԿԱՐԻՆ

Կարինէն կը գրեն թէ քաղաքին շրջակայքից հաղորդակցութիւնը ընդհատուած են տեղացած առատ ձիւնին և ձմրան սաստկութեան պատճառաւ։

ՊՈԼՍՈՅ ՔԱՐԱՔՈՒՆԵՐ

Պոլսոյ քաղաքացոյ արտօնատիրոջ փոխանորդ Պ. Կանէի կողմէ տրուելիք ապահովութեան գումարի ինչպէս նաեւ յանձնառագրոյ տրամադրութեանց փոխանակութեան ու գործադրութեան պայմանաժամն աւարտած ըլլալով, կայս. Իրատէ մը հրամայած է քսան օր երկարել դայն։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Տպագրական Տեսչութիւնն հետեւեալները հաղորդած է ի հրատարակութիւն։

Կարինէն, Տիարպէքիրէն, Տրապիզոնէն, Բաղէշէն, Սեբաստիայէն, Քարբերդէն և Էնկիւրիէն 28 յունուար թուականաւ եկած հեռագրերու համաձայն, այդ նահանգաց մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

—Մարդահամարի օրինաց համաձայն, մէկ մէճիտիյէէն մինչև 5 մէճիտիյէ տուգանք կ'առնուի այն ծնողքներէն, որք ըստ օրինի իմաց չեն տար ծնունդց դէպքերը։ Նոյն օրինաց 15երդ յօդուածին և Դ. ու Ե. մասերուն վրայ յաւելեալ օրինական հատուածի մը համաձայն, երկու քառորդ մէճիտի տուգանք կ'առնուի այն իմամներէ, մուխթարներէ ու կրօնական պետերէ, որք իմաց չեն տար պակադրութիւնները, ամուսնալուծութիւններն ու մահերն։ Անցագրոյ օրինաց 18երդ յօդուածին համաձայն, մէկ քառորդ մէճիտիյէէն մինչեւ հինգ քառորդ տուգանք կառնուի անոնցմէ, որք անցագիր չունին և կամ իրենց անցագիրը վեց ընել չեն տար։ Մարդահամարի օրինաց վերջերս բարեփոխեալ կրդ յօդուածին համաձայն, մէկ մէճիտի տուգանք մը կառնուի անոնցմէ, որք իրենց անուններն արձանագրել տուած չեն մարդահամարի տուփարաց մէջ և եթէ այդ տուգանքը վճարել չուզեն Իտարէի ժողովները կը դրկուին։ Արդ, լսուելով որ այդ կարգի անձինք ոմանք այդ տուգանքը չեն վճարեր և ոմանք ալ իրենց անկարողութիւնը կը յայտնեն, Ներքին գործոց նախարարութիւնն, ըստ որոշման Նախարարաց Խորհրդոյ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, ծանոյց ամէն կողմ թէ անոնք որք մարդահամարի ու անցագրի օրէնքներու տրամադրած տուգանքները չեն վճարեր, Պատժական օրինաց 37 յօդուածի վերջին հատուածին համաձայն, պիտի բանտարկուին։

—Զմիւռնիոյ Գաթիֆէ Գալէի լերան ստորոտը գաղթականաց համար 72 կէս քարուկիր տուներ չինուած են ժողովրդեան հանգանակութեամբ։ Իւրաքանչիւր տան չինութեան համար 3000 ղրուշն աւելի ծախք եղած է։ Գաղթականք այդ տուներու մէջ գետեղուելով, բարեմաղթութիւններ բրած են վասն կենաց եւ բարօրութեան Վահ. Սուլթանին։ Այդ 72 տուներէ թաղ մը կազմուելով Համիտիյէի Քէպիր կոչուած է։

Գաղթականաց վարչութիւնն այս առթիւ գոհութեամբ կը յիշէ Այտընի Վահէմ կուսակալին ջանքերն ինչպէս նաեւ հանգանակութեան մասնակցողներու մարդասիրական զգացումները։

—Ներքին գործոց նախարարութիւնը տեղեկանալով որ Սինկիրիա անուն երկրաշարժի մը կողմէ Մարմարիայէն բերուած այն քիմիական դեղին մէջ, որ որթալուիծը ջնջելու յատուկ է, Նիթրոն որ քոնոս կայ և նկատելով որ արդէն այդ կարգի դեղերու ի Թուրքիա մուտքն արգիլուած է, կայս. հրամանաւ ծանոյց ամէն կողմ ուշադրութիւն ընել արգիլելու մուտքն այդ կարգի նիթերու, որք վտանգաւոր են և վնասակար։

ԱՖՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼԻՍ

Ափրիկեան Տրիպոլիս զրկուած յանձնաժողովն, զոր կը կազմեն Պետական Խորհրդոյ անդամ Էբրէմ պէյ, Ֆէրիդ Օսման ու Ազատիւլքէրիմ փաշաներն և սպայկոյտի Մերլիկա մը, վաղտ մը զինուորով յունուար 12ին անդ ժամաներ են նիստը։ Ինչպէս նաեւ։ Ասոնք մեծ պատիւներով ընդունուեր են տեղւոյն կուսակալ Ահմէտ Բասիմ փաշայի, զինուորական հրամանատարաց, կառավարական պաշտօնէից ու զինուորաց երկու վաշտերու կողմէ։ Նոյն օրն ամբողջ վաշտերուն կողմէ զօրահանդէս մը կատարուեր է առաջնորդութեամբ զինուորական նուագածուաց խումբին, յաւարտ որոյ բարեմաղթութիւնք եղած են վասն կենաց Վահ. Սուլթանին։

—Տեղւոյն մաքսատան քարտուղարներէն Իսահէմ էֆէնտի անցեալները գինով վիճակի մէջ ինքզինքը վիրաւորեր է բէժոյներով մը և կեանքը վտանգի մէջ է։

ՊԱՇՏՕՆԵՒԻՑ ԴԱՏԱՍՏԱՆ

Դատական նախարարութիւնն, ըստ տեղեկագրութեան Սարուխանի ընդհանուր դատախազի օգնականին, որոշած է դատաստանի ենթարկել Կէօրտօս գաւառակի նախ ու նախնական դատարանի նախագահ Խայրի էֆէնտին, որ երկու խնդրոյ մէջ կաշառք կերած է։

—Նոյնպէս դատաստանի ենթարկել Թէքէլի ընդհանուր դատախազի օգնական Իպրահիմ Իսհէմ էֆէնտին, որ Հիւսէյին անուն անձ մը ասան օր բանտարկեալ տուած է, առանց դատարանի մը որոշման։

—Նոյնպէս դատաստանի ենթարկել Հէյքեարիի նախնական դատարանին հարցաքննիչ դատաւոր Օսման էֆէնտին, որ կաշառք ընդունած է։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Երկաթուղեայ չինութեան համար կայսերական կառավարութեան մատուցուած ծրագիրք հետեւեալ վիճակին մէջ կը գտնուին այս պահուս։

Պ. Նակէլմաքէրսի ծրագիրք՝ որուն համեմատ Մարմարայի ծովեզերքէն մինչեւ Քօնեայ երկաթուղւոյ գիծ մը պիտի չինուի (Մուտանիա—Պրուսա—Պանդրմա—Քօնեայ) ընդունուած է և Բ. Դուռը կայս. Իրատէի երկրորդ կ'սպասէ պայմանագրոյն ստորագրութեան համար։ Երկուշաբթի օրը պաշտօնապէս ծանուցուած է հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան՝ թէ 300 000 Ֆր. ի երաշխաւորութեան գումար մը յանձնուած է Քրէտիի Լիօնէ դրամատան, Պ. Նակէլմաքէրսի խնդրած է մեծաշնորհին համար։

Պ. Կիյոմ Սոլայի ծրագիրք՝ որուն համեմատ սուրիական երկաթուղիք պիտի չինուին, Բ. Դռնէն Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան յղուած է կարգ մը բարեփոխումներ կրելու համար։ Այս ծրագիրը վերջնապէս ընդունելու հատանգամանութիւններ կան։

Պ. Մաքարի ծրագիրը, որով կ'առաջարկէ երկաթուղի մը չինել Սինոպէն ի Սեբաստիա, միեւնոյն առարկութեանց կը հանդիպի որք կ'ելլեն ամէն այն երկաթուղեայ գէմ որք Փոքր—Ասիոյ արտադրութիւնները Սեւ ծովու մէկ նաւահանգիստը փոխադրելու սահմանեալ են փոխանակ Մարմարայի ծովեզերը կամ Արշիպիզագոս փոխադրելու։

Պ. Քօթաճի ծրագիրն՝ որով կ'առաջարկուի Սամսոն-Սեբաստիոյ երկաթուղին չինել, վերոյիշեալ առարկութեանց կը հանդիպի։ Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան և խնդրարկուին միջեւ կարծեաց անհամաձայնութիւնք կան պայմանագրոյն տրամադրութեանց ինչպէս նաեւ գծին լայնութեան նկատմամբ։

Զեռնհաս իշխանութիւնը պէտք եղած ուշադրութիւն կ'ընծայէ Իզմիր-Այտընի երկաթուղին երկարելու առաջարկին, որուն ընդունելութեան յոյս կայ։ Ի մասոյ բանիլ պիտի սկսին Այտընի երկաթուղւոյ այն ճիւղերն որոց չինութիւնն աւարտած է։

Գասապի և յարակից մասանց երկաթուղւոյ շահագործման պայմանաժամը կը լրանայ մարտ 1ին։ Նախապէս կնքեալ պայմանագրոյն համաձայն, այդ թուականէն յետոյ յիշեալ գծի շահագործման իրաւունքը կը պատկանի կայս. կառավարութեան։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ

Եղեռնագատ ատեանն երէկ դատեց կոչկակար Խաչիկ և ձկնորս Միրուն անուն երկու ամբաստանեալներ, որք ի Բերա Կալաթա Սէրայի մօտ Տէօքմէճի Մահմատ անուն անձն սպաննած էին։ Խաչիկ, իբրեւ հեղինակ նոյն սպաննութեան դատապարտուեցաւ մահու և հինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան։ իսկ Միրուն, իբրեւ համախոհ, երեք տարուան շղթայակապ աշխատութեան։

ԱԶԳ

Օսմ. կայս. կառավարութենէն գրականութեան վկայական ունեցող տնամ մը, հմուտ Թուրք, Արապ, Պարսիկ և Գաղղիերէնաց և գրականութեան, պատրաստ է թէ՝ վարժարանաց մէջ և թէ՝ մասնաւորաց մէջ յիշեալ լեզուներն աւանդել ըստ նոր դրութեան, ամենադիւրին եղանակաւ և կարճ միջոցի մը մէջ։ Փափաքողք կրնան լրագրոյս գրասենեակը դիմել։

833 6—10

ՀԻՒԱՆԴԱՊԱՆԱԼՈՒՄՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԾԱՏԱԼՈՒԹԵՆՆԷ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀՌՈՄ, 9 փետր. — Նախարարք հաւատարմութեան երդում տուին թագաւորին։ Շաբաթ օր պիտի ներկայանան Խորհրդարանին, որ ժամանակ մը պիտի գադրեցնէ իւր նիստեր, նախարարութեան յայտագրոյն ընթերցումը լսելէն ետեւ։

—10։—Վարչապետ և արտաքին գործոց նախարար Ռուտինի մարքիզ շրջաբերական զրկեց խաչեան դեսպաններուն, յայտարարելով թէ նոր վարչութիւնը պիտի շարունակէ խաղաղասէր աշխարհավարութիւնն, և հետամուտ պիտի լինի ամրացնել արդի բարեկամական կապերն ընդ մէջ Իտալիոյ և ամէն Տէրութեանց։

—Պ. Քրիսպի իւր փաստաբանական արուեստը վերսկսաւ։

* * *

ՎԻԵՆՆԱ, 10։—Երիտասարդ Ռութենաց և Լեհաց ընտրական մասնախումբք համաձայնեցան փոխադարձապէս օգնել միմիանց համեմատականի մեծցեալ ընտրութեանց մէջ, ընդդէմ ռուսասէր ընտրելեաց։

—Գերման ճաշակողաց կուսակցութեան գումարման մէջ, կուսակցապետ Պ. Ֆոն Փլէնէր յայտարարեց թէ ինք և իւր համախոհք կ'ուզեն ամէն յանձնառութենէ զերծ վիճակի մէջ գտնուիլ ի մասին կուսակցութեանց ապագայ կազմութեան։ Գերման մեծ կուսակցութիւնն ևս որոշեց չրաժնուիլ միւս գերման երեսփոխաններէն։

—Զեռնակորայի իշխանը Վենետիկէ Թրիէսթէ գնաց, ուր կառավարչին այցելութիւն մը տուաւ։ Շաբաթ օր պիտի ներկայանայ Խորհրդարանին, որ ժամանակ մը պիտի գադրեցնէ իւր նիստեր, նախարարութեան յայտագրոյն ընթերցումը լսելէն ետեւ։

—10։—Ռուսիոյ Սուրբ Սինոդն կայսերական պաշտօնաթերթին կը ծանուցանէ թէ Կայսրն իւր ներկայութեան ընդունեց զկոմս Շլիֆէն, ընդհանուր սպայակոյտի նոր պետը։

ԳԱՀԻՐԷ, 9։—Եգիպտական կառավարութիւնն որոշեց միջոցներ ձեռք առնուլ Թոխարէ վանելու Սուտանցիներն։ Անգլ. զորքեր չպիտի մասնակցին այս արշաւանաց։

* * *

ՓԱՐԻԶ, 10։—Մենամարտ մը տեղի ունեցաւ ի մէջ Պ. Լառումէի՝ գեղարուեստից տեսուչին և խմբագիր Լաւտօնի (.°), որ «Թէրմիտոր»ի ներկայացման առթիւ նախատալից յօդուած մը հրատարակած էր Պ. Լառումէի դէմ։ Այս վերջինը թեթեւապէս վիրաւորեցաւ։

* * *

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ, 9։—Արհիդուքս Ֆրանճ Ֆերտինանտ կայսերական գնդին զօրանոցին մէջ սպաներուն հետ ճաշեց։ Կայսեր հօրեղբօրորդի Մեծ Դուքս Փաւել, գնդին հրամանատարը, բաժակ պարպեց արհիդքսին կենաց, որ ի պատասխանի բաժակ առաջարկեցաց յարեւշառութիւն Զարին և կայսերական դերդաստանին և ի բարեկեցութիւն գունդին։ Կայսեր կրտսեր եղբայրը Մեծ Դուքս Վլատիմիր ներկայ էր ճաշին։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՁԱՒԱՐԻՆԵՐ ՊՈՐՍԷ

Ղալաթիա 30 Յունվ.

ԸՆԴՈՒՆԱԾ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

3 տոկոս Ղանդարայի վրայ	109
3 » Բարիզի »	23

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Երկրի երեսին դրամ (Մէճիտ. Դ. Սէրի)	21 7
Բերայի մէջ »	— —
Ստամբուլի քաղաքացիաց »	21 7
Գլաթա » »	21 7
Թահվիլաթը Օսմանիի երեսի երեսին	83 10
» » ժամ 5ին	83 16

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ ԱՐԻՒԹԱՅԻՆ

Փոխառութիւն Ա. Սէրի	45 ¼
» Բ. »	24 ¾
» Գ. »	21 7

[illegible]

[illegible] Դ.	5 30
[illegible]	9 26
[illegible]	6 25
[illegible]	4 38
[illegible]	512 ½
[illegible]	78 87½
Ռումանիոյ Լայիրիսի	153
[illegible]	100
[illegible]	87 10
[illegible]	110
Մաքր (գերմանական ոսկի)	107 30
[illegible]	89 90
[illegible]	51 15
[illegible]	7 78
[illegible]	108 16
[illegible]	102 30
Հինգնոց	102 30
Մեճիտիէ	100 30
Թասիխլի	21 20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սուկարանի	8—9

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 10 փետրվար, ժամ 3 էն Բ4 կէսին

[illegible]	95 60
» » [illegible]	105 12½
Օսմանեան [illegible]	19 42½
[illegible]	79
» [illegible]	337 50
Ռանտ Ֆոնսիէր	623 75
Սուսիէթէ մէնէրալ	442 55
[illegible]	880
[illegible]	93 80
[illegible]	457 50
[illegible] (1880)	420
[illegible]	495
[illegible]	840
[illegible]	461 25
[illegible]	— —
[illegible]	—
Ռիո Թինթօ	582 50
Թեհանիոն	682 50
[illegible]	25 22

Լոնտոն, 10 փետր. ժամ 6 էն — երեկոյ

Անգլ. [illegible]	97 ⅜
Օսմ. » Սէրի Դ.	19 ⅛
» » » Ե.	45 ¼
» » » Ե.	24 ¾
» » » Ե.	19 ⅛
Փոխառութիւն 1877	102 ¼
Ջոնը Օթոման	14 ¾
[illegible] (ընդհանրապէս)	98 ⅛
» » (գրքերով) 1890	94 ⅜
Ռիո Թինթօ	23
[illegible]	101
[illegible]	89 ¾
Թանքոլ »	71 ¾
Գասասպան 1889	99 ½
[illegible]	35 40

Ամստերդամ, 10 փետր. ժամ — էն

Ամերիկեան երկաթուղի	36 90
» [illegible]	148
[illegible]	114 60
» փարիզի »	45 27

Հռոմ, 10 փետր. ժամ — էն

Փոխառութիւն [illegible]	20 32½
» Փարիզի »	80 45
[illegible]	237 ½
[illegible]	79 50
[illegible]	19 05

ԱԶԳ

Ի Բերա Մեծ Փողոց Լ

ԱՅՍՕՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ՕՐԱՑՈՒՅՑԸ

Արեւելքի ընթերցողը չեն մոռցած թերեւս մեր անցեալ տարուան մի քանի դիտողութիւնքն Ընդարձակ Օրացոյցին պէտք եղած ինամքով և ուշադրութեամբ չպատրաստուելուն մասին, որ զմեզ վէճի բռնել տուաւ նոյն Օրացուցի խմբագրութեան հետ։ Գրքոյկաւորաբար կը պնդէինք թէ նախորդ տարիներու մէջ քանիցս եղած քննադատութեանց հակառակ՝ Բաբէլեանցն չի տեսուիր Օրացուցին վիճակագրական թերութեանց և սխալներուն մէջ։

Փորձը կուգայ հաստատել դժբաղդաբար մեր այդ նախորդ դատաստանը, զի այս տարուան օրացուցին վիճակագրականը ալ աւելի անեղամ կերպով պատրաստուած է քան անցեալ տարուանը, դէթ մեր քննադատութեան նիւթ եղած մասերուն մէջ։ Միմիայն կողքին գեղեցկութիւնը եւ գրերուն մաքրութիւնը, որոց հոգ տարուեր է, չեն բաւեր անչուշտ ծածկելու ներքին աչքի զարնող պակասութիւնները որք 19ՐԴ դարու վերջերը Պոլսոյ հայ մամլոյն հրատարակութեանց վրայ լաւ գաղափար մը չեն կարող տալ ապագայ սերնդեան։

Թերեւս թղթամանութեան մը կամ վիպասանութեան մը մէջ ցանուցիր դտնուած վրիպակները, տառասխալներն ու անուշադրութիւնքն կարենան այնչափ կարեւորութիւն չունենալ և ընթերցողաց ալ մեծ մասս մը չպատճառեն։ բայց դասագիրք, վիճակագիրք, հաշուեցուցակք, օրացոյցք, պաշտօնական ցուցակք ևն այս տեսակէն չեն, ասոնց համար անհրաժեշտ կը պահանջուի ՃՇՏՈՒԹԻՒՆ, զի զայնս գնողք անոնց մէջ առաջնորդուելու պէտք ունին, եւ կրնան, փոխանակ օգուտ քաղելու, մոլորուիլ և վնասուիլ նոցա պարունակած սխալներէն, ինչպէս սխալ ցուցնող ժամացոյց մը գործածողը կրնայ վնասուիլ անտի եւ աւելի լաւ է որ բնաւ չգործածէ զայն։

Սոյն վերոյգրեալ բացատրութիւնս հարկ եր ցրելու համար Օրացուցի խմբագրութեան այն չքմեղանքը՝ թէ հարիւրաւոր երեսներ ունեցող հրատարակութեան մը մէջ հինգ տասը սխալ գտնուիլը կարեւորութիւն չկընար ունենալ։ Նոյն իսկ եթէ Օրացուցին և վիճակագրութեանց միւս մասերը ուղիղ ըլլան և միայն մեր քննադատութեան նիւթ եղած այս ինչ մասը սխալներ պարունակէ, այս բանս չկրնար արգելացնել խմբագրութիւնը, այլ միայն կ'ապացուցնէ թէ սա՛ ձեռնհաս այն ինչ մասերուն մէջ, անձեռնհաս կը գտնուի այն ինչ մասին մէջ, ուստի պէտք է կա՛մ ձեռնհաս անձի մը յանձնել այն մասը և կա՛մ բոլորովին չնչել օրացուցի պարունակութենէն որպէս զի օրացուցին դիմողն ալ մէկ մասէն դատելով ամբողջին վրայէն չը վերցնէ իւր վստահութիւն։ Կարծեմք թէ ամեն անկողմնակալ և լրջամիտ ընթերցող կը համոզուի մեր այս ըսածին։

Ցաւալի է սակայն տեսնել որ օրացուցի խմբագրութիւնը փոխանակ այսպիսի բանաւոր միջոցի մը դիմելու, և մի միայն մեր անցեալ տարի ցոյց տրուած մի քանի սխալներն ուղղելով հանդերձ, այնքան տաղտութիւն և զայրոյթ զգացեր է մեր անէն դէմ՝ որ որոնելով Դրէյֆիւսին ո՛վ ըլլալը՝ պաշտօնէից ցուցակէն արտաքսե՛ր է զայն այս տարի··· ազե՛ղ երեւոյթ, որ կը ցուցնէ թէ ի՛նչ ապերախտ պաշտօն է մեր ազգին մէջ քննադատի դերը եւ թէ ի՛նչ փոքրանքի կրնան պատճառել քննադատք, եթէ քննադատեալ հեղինակք, Աստուած մի՛ արասցէ, աւելի իրական պատիժ կարող ըլլան տալ իրենց։

Արդ բանա՛նք ներկայ տարուան Օրացոյցի 270 երեսը և փաստաբանաց ցանկին դլուխը կը տեսնենք Սերովբէ էֆ. Աղնաւուր, ի Բերա։ Արդ երբ յիշիմ թէ տարիէն աւելի է որ Սերովբէ էֆ. ի մահը ծանուցուեցաւ ո՛չ միայն լրագրաց մէջ, այլ և յատնեի եւրոպական ժողովոյ, որը անդամ եր հանդուցեալը, մինչդեռ Օրացոյցը կը նշանակէ զայն տակաւին ի դասս կենդանեաց, կրնամք գաղափար մը կազմել թէ ո՞րքան քիչ ինամք տարուած է այս տարուան Օրացուցին վիճակագրութեանց ճշդութեան։ Նոյնպէս Ագեքսանդր էֆ. Տէր Ներսէսեան և Տիգրան էֆ. Եաղճեան տարիի մեռ է որ հանգեան ի Տէր և լրագրերք ալ հրատարակեցին նոցա մահը։ բայց արդեօք Օրացոյցի խմբագիր էֆէնտին լրագիր չկարդա՞ր որպէս զի նոցա անունը ինչէ կենդանաց շարքէն (երես 159 և 166) (*)։

Օրացոյցին մէջ տեղ մը (եր. 140) Վոսմ. փաշա մը Արդարութեան և կրօնից Նախարար է. անդին (եր. 142) նոյն փաշան կուսակալ է Խիւտավենտիկեարի։ Ասոնց որո՞ն հաւատք ընծայելու է։

Նոյն 142 երեսին մէջ Մուսթաֆա Ասիմ փաշա դեռ կուսակալ է Պաղտատի։ մինչ տարին կը մեռնոյ որ ն։ Վասիմութիւնը Սուրիոյ կուսակալութիւնը կը վարէ։ Արդ, ենթադրենք թէ մէկը որ անձամբ գործ մը ունեցեալ նոյն կուսակալին հետ, և Օրացոյցին վստահելով եկեղ մինչեւ Պաղտատ երթայ, նորա կրած վնասը և ծախքը պիտի վճարէ՞ արդեօք Օրացոյցի յարգելի խմբագրութիւնը։

Այս տարուան Սալնամէն, որ Օրացոյցէն մէկ երկու ամիս առաջ տպուած է, Կարնոյ կուսակալ կը նշանակէ արդէն զՀասան Խայրի փաշա, մինչ դեռ Օրացոյցին համար դեռ Սամիհ փաշա կուսակալ է Կարնոյ։ Սալնամէին մէջ Զիա պէյ նշանակուած է արդէն իբր դեսպան ի Հռոմ և Պլաք պէյ ի բրը դեսպան ի Պուքրէշ։ մեր Օրացոյցը դեռ կը շարունակէ՞ նախորդ վիճակը։

Օրացոյցը ի սկզբանէ անտի քարամքարները կը նշանակէ էլ-Բաէլէ ասէլէ ունեցողներէն առաջ, մինչ ըստ օրինաց պաշտօնական դասակարգութեան՝ ճիշդ ասոր հակառակն է։ բայց որովհետեւ անցեալ տարի չէինք նշանակեր զայդ (ո՞ր մէկը նշանակէինք) այդ այդպէս կրկնայ դեռ։ Նոյնպէս ի վաղուց հետէ, չ'ենք գիտեր ի՞նչ հիման վրայ Ա. Մարկոսեան էֆ. կը նշանակուի անդ. իբր Գ-ՐԻՆՖԻԼԴ։ այս տարի՝ կերեւի թէ Սալնամէին առնուելով՝ նշանակուած է նաեւ իբր Սէնէյ, այսինքն ատիճան մը վար որով մէկ անձը երկու տեղ նշանակուած է երկու տարբեր ատիճանաւ։ ասոնց ո՞րն է ճիշդը։

Անցեալ տարի ըսեր էինք թէ Սէնանեանը պիտի ըլլայ Սէնապան։ այս տարի նշանակուած են երկու Մկրտիչ էֆէնտիք, մէկը Սինապան, մէկը Սինանեան (եր. 157), մինչդեռ ասոնց մէկը միայն իրօք դպրութիւն ունի։

Եուսուֆ էֆ. (Յովս. Տոմինեան) ընդհ. հիւպատոս ի Մալթա (եր. 156) և անդին Յովսեփներու կարգին մէջ նորէն Յովսեփ էֆ. Տոմինեան, ընդհանուր հիւպատոս ի Մալթա իբր երկու տարբեր անձինք, Օրացոյցին այս տարուան նորութիւններէն է։

Բայց ի՞նչ կ'ըսէք սա հետեւեալին։ —Յովհ. Շեբիպ էֆ. Ա. քարտուղար Մալթայի ֆասատ՝··· Արդեօք աչխարհիս ո՞ր կողմն է այդ գաւառը։ Բիչ մը վարը նորէն Շեբիպ էֆ. (Յովհ. Աբրահամեան) իբր երկու տարբեր անձինք։ (Սոյն պաշտօնեայն բաւական ժամանակէ ի վեր արդէն փոխագրուած է ի Պելկրատ և ըստ այնմ նշանակուած Սալնամէին մէջ որոյ հրատարակութիւնը, ինչպէս ըսինք, մէկ երկու ամիս յառաջ է քան Օրացուցինը։)

Սիմոն էֆ. Զայեան վաղուց թոդած է Պուքրէշի դեսպանատունը եւ յաջորդը նշանակուած Սալնամէին մէջ։ Օրացոյցը կը շարունակէ (եր. 164) նախկին պաշտօնը տալ նմա։

Տակէս էֆ. մինչեւ ցարդ Գ. կարգի Մէճիտիէ նշանակեալ էր Օրացոյցին մէջ (որ ճիշդն է), այս տարի Դ. նշանակուած է։

Անցեալ տարի ըսած էինք թէ Շիրինեան Յովհ. պէյ չ'կայ, այլ պիտի ըլլայ Շիշլիրեան։ Օրացոյցը նորէն իր գիտցածին պէս կը գրէ (տես եր. 160) նշանակելով իբր բժիշկ հիւանդանոցին Գուլէլիի, մինչդեռ քանի տարի է թոդած է նա նոյն հիւանդանոցը։

Դարմագաններու կարգէն չենք գիտեր ինչո՞ւ դուրս ձգուած է ի սկզբանէ ի վեր Յակոբ պէյ Սահաթճեան մինչդեռ նշանակուած է բժշկաց ցանկին մէջ և որ սակայն չընակիր Պալաթ (երես 268) ուստի վաղուց ի վեր չը ուած է։

Թ. Հ. Մ. Պ. և Վ. Հ. էֆէնտիք որք այլ և այլ ատիճանաւ նշանակուած են Օրացոյցին մէջ, բնաւ ատիճան չունին ըստ Սալնամէի։

Յարութիւն էֆ. Երամեան որ Մէ-ԲԷՆԷՆԵՐՈՒՆ կարգը դասուած է (երես 157) և Արամ էֆ. որ Ո-ԼՆԵՐՈՒՆ չարքը դրուած է (երես 152) միևնոյն անձն է զոր Օրացոյցը իբր երկու տարբեր ատիճանաւ և տարբեր տիրոյթներով անձինք կը ներկայացնէ։ ևն. ևն.։

Կարծեմք այսչափս բաւական է դաղափար մը տալու ընդարձակ Օրացուցին վիճակագրութեանց այս տարի ինչ խնամքով և ուշադրութեամբ հրատարակուած ըլլալուն վրայ։ Ալ աւելի գրել ձանձրալի պիտի ըլլար անչուշտ։ Փոխարինելի է սակայն որ Հիւանդանոցի պատուարժան Հոգաբարձութիւնն ալ, որոյ պաշտօնական կնիքը կը կրէ սոյն հրատարակութիւն, ուշադրութեան առնուը իրաց այս վիճակը, եւ ստիպէր ու պահանջեր Օրացուցի խմբագրութենէն որ յառաջիկային աւելի խնամք և ուշադրութիւն նուիրուի սոյն հրատարակութեան եւ այս անտեղութիւնք վերջ դտնեն որով օրացոյցն ալ արժան եղած յարգը ստանայ յաչս հասարակութեան։ ԳՐԱԿԻՐԻՏՆ

(*) Կերեւայ թէ Օրացոյցի արգոյ խմբագրութիւնը կ'ապաստ որ մեռնողներն ալ անդի աշխարհէն զեկուցում ղրկեն իրեն թէ՝ «մենք մեռա՛նք, ա՛լ մեր անունը վերցո՛ւր Օրացոյցին մէջէն»։

ԷՖՌՈՅԻ ԳԼԽԱՏՈՒՄԸ

Բարապան Կուէֆի սպանիչ Էյրոս անոր մեղսակից Կապռիէլ Պոնբառի դատաստանը ծանօթ է մեր ընթերցողաց, իր ամեն մանրամասնութիւնովը։ Կապռիէլ Պոնբառ ինչպէս յայտնի է, քսան տարուան պատժական աշխատութեան դատապարտուած էր, իսկ Էյրոս՝ մահուան։ Այս վերջնոյն գլխատումը կատարուեր է փետր. 3ին (Ն. Տ.) ի Բարիզ։

Աւասիկ այս գլխատման նկարագիրը՝ թռչէն առնուած։

Փետրվար 3ին, երեքշաբթի առաւօտ ժամը չորս ու կէսին ատեանները, գժոխային մեքենային մասերը պարունակող սայլը հասաւ։ Օժանդակները՝ առանց ժխորի և դանդաղութեամբ լամպարի մը լուսով գործի սկսան։ Գիշերը ցուրտ եւ խոնաւ էր։ Սակայն քիչ քիչ դասապարտելոյն զարթմանը ներկայ գտնուելու պաշտօնը ունեցող գործակալները կը հասնէին։ Ամբոխը թէեւ լռին, այլ խիստ անհամբեր էր այս եղերերգութեան վախճանը տեսնելու։

Ժամը վեցին, կառափնատը կանգնած լինելով, Պ. Տէյպլէր մի քանի անգամ կը փորձէ դանակը, որուն դիւրասահութեանը ապահով լինելէն վերջ, կը հեռանայ իւր օժանդակներովը և քիչ յետոյ բանտ կը մտնէ, ուր իսկոյն իրեն կը հետեւին այն անձինք որ պարտաւոր էին ընկերանալ Պ. Պօքէնի, Ռօքէթի մեծ բանտի տեսչին, մինչեւ բանկարկելոյն խուցը։ Բանտէն ներս ընդունուող անձանց մէջ կը տեսնուէր ռուսիացի Վինթերը տեղակալը, որ ինչպէս յայտնի է, Բեգրպուրկէն մինչեւ Բարիզ եկած էր հետաքրքրուն։ Սակայն թոյլատրուած չէ իրեն դատապարտելոյն խուցը մտնել։

Եօթը տասն անցած, Պ. Պօքէն, իր հետ ունենալով Պարոնայք Լուի՝ հարցաքննիչ դատաւորը, Յօռ. աբբան՝ Ռօքէթի խոստովանահայրը, Կոռօն, Հանօն, ոստիկանութեան պատուիրակը, Լալան, Պ. Լէյկոնի քարտուղարը և Հօրօք, կ'ուղղուի դէպի Էյրոսի խուցը։ Ներս կը մտնեն անձայն անշշուկ։ Էյրոս արթնցած էր, կիսովին հագուած և անկողնոյն վրայ կծկուած էր։ Նը կարծուի թէ դատապարտեալն հասկցած էր սոսկալի իրողութիւնը, որովհետեւ առտուան ժամը վեցէն ի վեր չէր քնացեր։ Զէ թէ իւր չորջը տեղի ունեցած աղմուկներէն, զի ամեն ինչ ըստ սովորականին խոր լռութեան մէջ կատարուեցաւ, այլ մասնաւոր պարագայէ մը գուշակած էր զայդ։ Ամէն օր, ժամը վեցին, գիշերը իւր վրայ հսկող պահպանները կը փոխուէին. արդ, այն օրն այդ տեղափոխութիւնը չէր կատարուած, այս անսովոր ընթացքէն կրցած է հասկնալ թէ չարաչուք ժամն հնչած էր իրեն համար։ Վերջապէս, Պ. Պօքէն ա նոր մտնելով՝ կ'ըսէ քաղաքն ձայնիւ։

—Էյրոս, ներկայանդ խնդրագիրը մերժուած է։ արիացի՛ր։

Նախ և առաջ չի պատասխաներ եւ քանի մը վայրկեան անշարժ կը կենայ, բայց յուզման ոչ մէկ նշան ցոյց տալով,

—Ուրեմն հագուելու եմ, կըսէ խոկոյն։

Եւ, առանց օգնութեան, կելլէ կը կանգնի՝ ձերբակալման միջոցին հագած զգեստը, սեւ բաճկոն մը և գեղին տափատ մը, կուտան անոր։ Ինքն իրենը կը հագուի, անխռով, և ձերմակ մուճակներ կ'անցընէ ոտքը։ Մինչդեռ կը հագուէր, Յօռ. աբբան անոր կը մօտենայ, և ասելոյով խառն գաւազան մը քօնեակ կուտայ։

—Խմեցէք այս ըմպելին, կ'ըսէ, ուժ պիտի տայ ձեզ։

Բայց Էյրոս ետ կը հրէ Աբբան հեստութեամբ։

—Ո՛չ, բան մը չեմ ուզեր, բանի մը պէտք չունիմ, այս ըմպելին աւելի դէշութիւն պիտի տայ ինձ։

Այն ատեն պատկառելի կրօնաւորը կը յարէ։

—Բան մը ըսել չը՞ պիտի տաք ձեր կնոջն ու աղջկան։ վերջին փափաքներդ անոնց պիտի հաղորդեմ։

—Տեսէք զանոնք, կը պատասխանէ Էյրոս անխռով, և ըսէք Ռէյնին (իւր աղջկան անունը) որ երջանիկ ըլլայ։

Անմիջապէս յետոյ, ուղղուեցան դէպ այն սրահն ուր կը կատարուէր վերջին արդուզարդը։ Էյրոս անվրդով քալուածք մ'ունէր, և իւր քովէն կը քալէր պահպանաց պետը։ Այդ անցքի միջոցին, բառ մը չէ արտասանած։ Երբ սրահն հասան, ինքզինքը դահիճի օժանդակներուն ձեռքը յանձնեց։ Աբբան փորձեց մի քանի խոսքեր ընել իրեն և կրօնքի վրայ խոսիլ, բայց դատապարտեալը բան մը չէ ուզած մտիկ ընել և ետ հրեր է եկեղեցականը։ Երբ, ըստ սովորութեան, իւր շապիկին օձիքը կը կտրէին, կծու ակնարկութիւններ ըրած է Պ. Քոնթանի նկատմամբ և սոսկալի յիշողներ ժայթքած է Կապռիէլ Պոնբառի դէմ։

Յետոյ ներկայից դառնալով ըսած է։

—Բայց ի՞նչ պիտի ընեն իմ մարմինս։ չեմ ուզեր որ բժշկական վարժարանի ամփիթատրոնը դրուի։

—Ամեն բան որոշուած է, կը պատասխանէ Պ. Պօքէն, կինդ երկու օրէ ի վեր այդ բանով կզբաղի, մարմինդ անոր պիտի յանձնուի։

—Լա՛ւ, կը յարէ Էյրոս։ Յետոյ, նարէն կը գանդատի ներքին գործոց նախարարէն ուր կը վերագրէր իւր շնորհման մերժումը։

Յայտնի է թէ Էյրոս շատ ուժով էր։ կառաքարեմին վրայ գինքը գետեղած ատենին չ'մաքառելու համար, օժանդակները կ'աշխատեր են զայն։

—Դէշ բան է ազ ըրածնիդ, ըսած է այդ գործողութեան միջոցին։ օ՛ն, այդչափ մի՛ սեղմէք զիս··· խելօք պիտի քալեմ, յառաջ։

Յօռ աբբան այդ միջոցին ուզած է վերջին փորձ մը ալ ընել՝ ապաշխարանք մը կարդալու համար բերելն, բայց Էյրոս զայն դարձեալ ետ մերժած է։

—Հանգարտ պիտի թողո՞ւք զիս բան է սպառնալից ձայնով։

Այն ատեն Պ. Պօքէն միջամտելով ըսած է կրօնաւորին որ չը պնդէ այլ եւս, ասոր վրայ վերջինը քիչ մը աւելի հեռի կեցած է։

Յետոյ, ամենն ի միասին տանջանաց վայրը ուղղուած են։ Էյրոս հաստատուն քայլերով կը յառաջանար, բայց մատաղ կամաց, որովհետեւ սրունքները կաշկանդող կապերը զինք կը նեղէին։

Եօթը քսան երկու վայրկեան անցած, Մեծ-Ռօքէթի դուռը կը բացուի և Էյրոս կապարագոյն կը դառնայ։ Ակնարկն ամբոխին վրայ կը սեւեռէ։ Ռօքէթի դուռը կառափնատէն բաժնող կարմ միջոցը, Յօռ աբբան կը փորձէ դատապարտեալին մօտենալ, բայց այս վերջինը զայն նշմարելով, անանկ կատաղի նայուածք մը կը նետէ անոր վրայ որ կրօնաւորն յետս կ'ընկերկի։

Ոճրագործը սոսկալի մեքենային առջև հասած է։

Այն ատեն օժանդակները սաստկապէս կը բռնեն զայն, բայց ինք ուժգնաբար կը մաքառի։ Տաճարին խօսիլ կ'ուզէ բազմութեան։ բայց օժանդակները, արդէն այս դիմադրութեան պատրաստ, զայն տախտակամածին վրայ կը պառկեցնեն, գլուխը մահկանաց օղակին մէջ կը դնեն, և դանակը կ'իջեցէ··· ժամը եօթը 25 վայրկեան անցած էր։

Մարմինը կողովին մէջ կը դնեն, և Իվրիի գերեզմանատունը տանելով անդ կը թաղեն։

Ամբոխը տակաւին բաւական ատեն կը կենայ Ռօքէթի հրապարակին վրայ, բայց քիչ քիչ կը ցրուի՝ աղմկալից դիտողութիւններ ընելով այս դէպքին վրայ։

ԻՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ ԿՏՈՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 2 փետր. 91

Անախորժ ցուրտն եկաւ ալ, գնաց ալ։ Բայց առանց նպատակի չանցաւ մեր հորիզոնի վրայէն, հազարաւոր կոտրածներ ըրաւ, ծերի, մանուկի չխնայեց։ Անդնդականն քանի մը ընդունեց և ողջերի ըսաւ այս կատաղի տարրին, իսկ ինչ-որ սոսկաց երբ նորա ցուրտ չունչը զգաց։ դիմադրաւել ուզեց, մարտնչելու փորձեր ըրաւ նորա հատու, երկիսյրի և սատակչունչ ոյժերին դէմ, բայց ինկաւ յաղթուեցաւ և իւր տխուր հոգեվարքի յետին չունչին հետ նզովք և նզո՛վք արձակեց։ Այս եղաւ մէկ ամիսի կարճ ժամանակամիջոցի մէջ ժողովուրդի մը երկու դասակարգի հանդ և անհանդ տպաւորութիւնն ունցող ցուրտի մասին։ Տեսնենք այժմ թէ գիտնականներն ինչպէս կը մեկնեն զայն։ Աւելորդ չ'ընիր առաջ բերել թէ ժողովուրդ— որի մտաւոր կարողութիւններ գիտնականներին չափ նուազ չեն — ցուրտը կը մեկնէ բարոմետրական ոճով մը թէ, ջերմութեան բացակայութիւն առաջ կը բերէ ցուրտ։ Բայց բանվոր հանելուին հան չէ։ Արեգակը չէ միայն որ կը ճշդէ հողագնդի երկրաբանական և մետէորաբանական ամեն մէկ փոփոխութիւնները։ Լուսինն—որի գիշերային պատ դէմք ֆոսֆորոսատուերին մէջ ծունկ չոգած սգաւոր բարեպաշտուհիէն, սէրի զրժբաղդ գերի սիրուհիէն և ազազակաց մայրէն տխուր մորմոքները կը հաւաքէ ո՛ր մթնոլորտի մէջ որ պատուհի—լուսինն ալ իւր կողմէն ինչպէս մեր՝ նոյնպէս տեր բնական հողագնդի կոմնային ամեն մէկ փոփոխութիւնների պատճառներէն մէկն է։

Արեգակ և լուսին չեն միայն, այլ տիեզերագրական անհուն ոլորտին մէջ —յորում մեր կարմ նայուածք կը կորսուին մեր միտքին հետ—ցիրուցան ինկած երկնային ամեն մարմիններն ալ կը ճշդեն այս գնդի ամեն մէկ կերպարանափոխութիւններ, նորա բարեբանութեան այլ եւ այլ փոփոխութիւնները, փոթորիկները և մարդկային և երկրաբանական կազմակերպութեան ամեն մէկ երեւոյթներ։ Ցուրտն երեւոյթ մ'է, այս բազմադիմի երեւոյթներէն մէկը։ Հետեւել այս հանելուկը ցուրտին՝ այս ամեն երեւոյթներուն հետ ունեցած առնչութիւն գիտնականապէս գիտնալ կը պահանջի։ Նեւտոն, Հէրշէլ, Արաբօ և Ֆրամարիօն գիտնական ատեղագէտներ՝ գիտութեան բաժակին մինչեւ վերջին մրուը ծծեցին, մեկնեցին այս ամեն երեւոյթների ծագումն, անոնց իրարի հետ ունեցած յարաբերութիւնները, մինչեւ մէկ ատիճան առաջ գնացին, հոն մնացին և հարցն մնաց դարձեալ հանելուկ։ Ներկայ ժամանակի գիտնականներն ուրիշ կերպով կը մեկնեն, դարձեալ հանելուկ կը մնայ, ապագայի գիտնականները լուծման ձեւը պիտի փոխեն, բայց դարձեալ հանելուկ պիտի մնայ այնու

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳՂ. ՈՍԿԻ 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լընտըն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի զնասուց համար։

27

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակին՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մինչնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիվք լիազօր իշխանութիւն կարդադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած զնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եղերաց Թիւ. 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ... ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » » 12,773,779

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ դտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

38

ԳԱԼՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան.

La Maraviglia

ՄԱՐԱՎԻԼԻԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԵՐԱՆՈՐԳԻՉ

Սաւառ կը Ընէ խորչումներն և ո և է կերպով յառաջեկած ապեները։ Կանխեցանցնէ ծաղի նշանները, ցաներն ալեկեն թողած ապրուցքը Լայնս։

Դեպքին կուսայ երիսասարդութեան ամէն հրապոյրները։ Գեղեցիկ սեռին ներքին խնամոց համար թանկագին գիւտ։

Թուրքիոյ համար ներկայացուցչին է Գ. Ֆ. Պէրիս, Ֆընոբքեան խան, Գալաթա։ Ընդհանուր մթերանոցն է Լաուէնա Գաբուանա, Գալաթիա, Սիւքրք գալաբրբրտ, Վոյվոսայի քով։—Կնդեցեալներն գտանելու համար, գիտեմ միայն մթերանոցին։ 33

ՊՈՒՏԱԲԼԷԹԻ ՄԱՔԲՐՈՂԱԿԱՆ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ) ԱՂԲԻՒՐ

1885թն Հունգարիոյ Մայրաքաղաքի Տիեզերական ցուցահանդէսին մէջ՝ յառաջդիմութեան, մշակման կարողութեան եւ արտադրման մեծ միտքն ստացած է, զոր այդ ցուցահանդէսին զարուարբ նշանակած էին իր առաջին մրցանակ մնքրողական հանդիսարոց համար։

Այս աղբիւր մեծագոյն մրցանակներն պատուած է ինն ցուցահանդէսի մէջ։ կը փայլի եօթն ոսկեայ եւ արծաթեայ միտալներով։ բայց ասոի բժշկական աշխարհին համարումը կը վայելէ իր ազդաւութեան և անուշութեան զարմանալի կարողութեան համար։

ՊՈՒԴԱՊԵՍԹ ՀԱՅԱՅ ԱՂՔԻԿ վերջերս դրաւուած է Բարիզի բժշկական Ակադեմիային և Լանտոնի համբաւաւոր Լրնսն-Հոսբիտալ հիւանդանոցին։ բաց ասոի, այս ջուրն ա դէն առաջին փորձով կը յայտնէ ինքզինքը։ Այս ջուրին վրայ տեսաբբաներեր ձրիաբար կը տրուին այս ջրին բոլոր մթերանոցներու, գլխաւոր դեղատանց և Պուտապէշթի գրասենեկին մէջ։

Նմանօրինակ ուրիշ ջրերու հետ չփոթուիլեան առաջքն առնելու համար, խնդմութիւն է մէջտ ինտալ «Ցիրանուա-ժոպէ»ի մարքրոզական Աղբիւրին նշանը որ կը գտնուի ամէն շիշերուն վրայ։

ԳՈՐԾԱՏԵՍՆԵՐ ՄԻՆՇ ՋՈՒՐՆ

FRANÇOIS JOSEPH

ՊՈՒՏԱԲԼԷԹ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ)

Լուրաքանչիւր եղանակի սկիզբը ստամաքներ մաքրելու համար։

ԱՄԷՆ ՈՐԵՐ ԿԸ ԾԱՒՈՒԻ

Կը գտնուի Տ. և Մ. Մէկերի և Ս. Քրիդիտէս՝ Պոլիս, Ս. Գասդրիատես և Ա. Թիթիոս՝ Գալաթիա, Հ. Քանդուբ՝ ի Բերա։ Թուրքիոյ համար բարձակալն է Պ. Ֆ. Պէրիս, ի Պոլիս։ 34

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԷՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Գալաթիա Պէգիրբ Միրզէ խան, միջնադ. թղթատարատան դրան քովը, և ի Զմիւռնիա Լիմանկէլիի փողոց թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մէջ, այս ամսան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելումմ կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգլիական, Գերմանական եւ Պէլճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որչ ևն՝ օժտի համար տանն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուածք, կիսազգեստք, քալիքս, քրքա, թաշկինակ, սեղանի պնոյք, շապկի, շապկինկեր, ոտամանք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր տղիկանց համար զարդազգեստներ, տուլբանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինեալ են։

Յաւելում մի ըրած է նաև ապպրուազ զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ ազգէն ճաք է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապես գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոցա ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրելորն։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բալիներ խիստ չափաւոր գնիով։

Կը ծախուին մեծ և փոքր քանակութեամբ։

սակարկութիւն չկայ 188

ՃԵՐՄԱԿ ԱԿՌԱՅՆԵՐ

Առողջապահութիւն Ներսի

ՊՈԹՈՅԻ ՋՈՒՐԸ | EAU DE BOTOT

Կը պահպանէ ակռայները, կը պնդէ ընդերքը, կը զովացնէ բերանը։

ՓՆՏՌԵԼ ԲՈՒՆ ՊՈԹՈՅԻ ՋՈՒՐԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ՝ 17, Ռիւ տը լա Բէյ, ԲԱՐԻԶ։

Ասկիզ առաջ՝ 229, Սէնդ-Ինօրէ

ԿԸ ԾԱԼՈՒԻ ԲՈԼՈՐ ԱՊՏԱՎԱՃԱՌԱՑ ԲՈՎ.

Հարցնել նաև Պոթոյի Վիրնէկրը ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹԸ, Նրբութեամբ և բոյրով դեղատոց։

6 Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, Պօն Մարշէն, 354, Մեծ փողոց Բերայի

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ԸՆԿ.

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՉԷ-ԳԱՖՈՒ, ՁԷԼԱԼ-ՊԷՑ ԽԱՆ, Թ. 10

ԳՆՆԵՐ ՈՐՈՇ

Երկար ժամանակէ ի վեր հաստատուած սոյն վաճառատունն, որ առ ինքն ուշդրալ յանձնարարութեանց փութանկի կատարմամբ և գեւառաց հետ հաստատած բազմաձիւղ յարաբերութեամբքն արդէն մեծ հաշուի հանած և իրաւամբ կը վայելէ հաստատութեան համարումն, վերջերս ճաւալէն բերելուտուած է մեծ քանակութեամբ և զանազան տեսակէ ապնիւ ու գերընտիր թելեր, ինչպէս նաեւ այլ և այլ սեծութեամբ և ձեւերով նկարազարդ տուփեր (բանալիներով հանդերձ), որք փարիզի վերջին ցուցահանդեսին մէջ արժանացած են առաջին կարգի մրցանակի եւ գեղարուեստական մշակմէկ հրաշակերտներ կենան համարուելու։ Ի միջի այլոց մեր ազգայ յաճախորդաց իրը կարդանի նուէր ծառայելու գերազարդ առատելութիւնը ընծայելով։

Վաճառատունս այցելու պատուն ընող ամէն կարգի անձինք անշուշտ գոհ պիտի մնան գնոց չափաւորութենէն և ժամանութենէն՝ ինչպէս նաեւ ձեռուան առթիւ բերուած թելերու ճաշակաւորմամբ ընտրութիւններէն։ 199

ԵՌԱՑԵԱԼ ԱՆԹԻԲԻՈՒՐԻՆ

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼԻ

ԸՆԴԴԷՄ ԳԼՈՒՈՒ ՅԱՒԵՐՈՒ, ԾՈՎԷ ԲՈՒՆՈՒԵԼՈՒ ԳԵՂՈՒԱԶՆՑ ԴԱՐՄԱՆ ԻՆՖԼՈՒԷՆՍԱՅԻ ԵՒ ՏԱՆԿԻ

Ասիա Դաս գմնիքը կը փարատէ դեպին գործածութեան յառաջ բերած խիթերն և սրտի խառնու�t։

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼ ԵՒ ԸՆԿ ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ։ 852

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՊԻ ՕՀԼԵՐԵԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՉՈՒՏ ԻՒՂ

Իբոֆոսֆիդ պը լոմ և սոպայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՊԻ և ՊՕՈՒՆԷ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորու ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոշլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Թժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, գիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղատներու և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԻՐ ԵՒ ՀԻՐԱԼԻ. 852

ՄԱՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԷԼԷԲՈՒԼ և ՄԷԼԷԿԷԼԿԱՆ ԴԷՆ ԲԱՆԷ

ՀՕՖԻՆԱՒԱԿ

Անուանք	Թոնով	Անուանք	Թոնով
Քանքաուս	4200	Պֆիլբրօ	3000
Ֆլերոս	4000	Ռասլրիս	3000
Օսմանլի	4000	Դէլֆիա	3000
Սէսսարբս	3250	Բէրա	3000
Թիպս	3250	Լոդիս	800
Մակասլա	3250	Ոլիմպոս	800
արիսթիա	3250	Սէսել	700

ՆԵԿԻՐ չոգենաւը, նաւապետ Տրֆի, փետրուարի դէպի 2ին (Հ. Տ.) Լիվրբուլէն սատ կ'ընդունուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. ՈՒԹԹՕԼ ԽԱՆ ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

31, Ձէյմս Սգրիդ-Լիվրբուլ,

ՇՆՉԱՐԳԵԼ ՍԻՐՏ ԲՈՆՈՒԻԼ ՈՒԼՆԵԼԻ ՀԱՐԲՈՒԽՈ նոյն հետայն կը հանդարտին, կը բժշկուին ԼԸՎԱՍԷՕՐԻ ԹՈՂՈՎԱԿԱՆԵՐՈՎ։ Լբսասէօրի անունը պահանջել տուփին վրայ (3 ֆրանք)։ Կերդրանատեղի Դեղ. ՌՈՊԻԷԼ, 25, Մոնմ փողոց, Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Ֆէռնոլ-ը եղարք, Բրիստանական դեղարան։

NEVRALGIES ՁՊԱՅԱՒ ԱՆԿԱՐԳ, ՍՍԱՔԻՍԻ խիթք, և ջղային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժին ՏՈՒԹԻՆԵԼԻ ԱՆԹԻՆԵՎՐԱԼԹԻՒ դեղահատներով։ Տուփը 3 ֆր.—Պահանջել Գործարանատերը Միւռեթեան դրոյմը։ Կերդրանատեղի՝ Դեղ. ՌՈՊԻԷԼ, 23, Մոնմ փողոց, Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Մէրէքի և ընկ., դեղատանց մառք, և ամէն լաւ դեղարաններ։ 852

Ալ ատատաբ Ս. ՅԱՄԱՔԵԱՆ

ՅՈՅԱՆ ԱՆՈՒՆՈՎ ԿԱՄ ԲՈՒՆԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Բազկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիմքէ։ Սովորական կամ կարմիր մորդին անմիջապէս կը փոխուին պոյծառ չարաճակագոյն կամ թանձր սեւէ։

Գիրքը ցոյց տուած է թէ այս ներկին ա'ր. չափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առատելութիւնն է մանրերուն ամէնէն բնա կան երեւոյթը տալ և ամէնէն ուշադիր գեսողն է դերեւ հանել։ Կը կասեցուցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ թեւէք կանեցնելն և նոր ոյժ կուսայ մազոյին մարթերու։ Ուշադրութեամբ կարդալ։

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Մրուանի երերցնել գործածելի առալ և փոքր բանանութեամբ հեղուկին դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ սպունգի սանդրվմբ կամ այլ հեղուկին մէջ Քրլան սպունգովմը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցունել դ.Ն. ամենայն մազերը մազերը Քրլին։ Ապա գլուխը բաց պառնել մինչեւ որ հեղուկը ոչիանայ։ Բոլոր մազերը մէկ լրլուսով, ոչ-ի սեկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամն բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի Թուխ կ'ելնայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ չորս չորսին անգամ մը հեղուկին գործածելը։ Նոյն եղանակը գործածելու է մորուքին և պիտերուն համար։ Պետք կայ գլուխը լուալ գործածութենէն առալ կամ խոզը։ Մինչ գեսքն և ձեռնները լուալ առ ի գեղեցիկ։

Տես. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործածութենէն ետք, գլուխը լուալու է ջրի մը աղբոյով. սապ գլուխն քսելու է այդ ներկին մէկ թեթեւապէս Քրլան սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառալ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵՂԵՐԵՒՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՄՈՒՆՏ ԴԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վ.ոյվոսա սկսանոցին քով, կայսրան Գալաթիա-Շեչլի Թրանէյէրց, Թիւ 95 և 9, Գալաթիա։ 601

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!

Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS

Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.

ASTHMATIQUES!

Le SEUL CURATIF de l'ASTHME, Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la

LIQUEUR de L'ÉTOILE

du Docteur Easton perfectionné et préparée par Marie LEBEAUX, Pharmacien, 155, r. Ste-Catherine, BORDEAUX

Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements nécessaires à ceux de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.

DÉTAIL: Dans toutes les bonnes Pharmacies.

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երեքեւկիսի ինքնա

Օր	յանուար	ժամ.	Ք.Ե.	երթալիք տեղը	շոգենաւ
Բշ.	28	9			
Գշ.	29	10		Սամսուն	
Դշ.	30	11	10	Աղբիանդրիա	
Եշ.	31	11	10	Անատոլու	
Զշ.	1	11	10	Սեվաստոպոլ	
Եշ.	2	12		Օտեսա	

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէշ Գաբու։ 26

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻՒ. Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱՒԹԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԷԼԼՈՎԱ

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Արեւ. Ճեղգ. Թ. 2 Բշ. Եշ.	Կռխ. Ճ-մբ. Թ. 4 Ա.Մ. օր	Կռխ. խառն Թ. 52 Ա.Մ. օր
	Երեկոյ Ժ. Վ.	Առաւ. Ժ. Վ.	
Կ. Պոլիս ... մեկնումամ	7 20	8 18	7 50
Գումա-գաբրէ			8 08
Նէտիլ—գուլէ			8 22
Մարմարիզ			8 39
Ա.լթէ-Ֆանոս			8 52
Քիւչիւք—Զէքմէճէ			9 03
Սարաֆա—գուլէ			9 47
Չատրճէզ		9	10 23
Զամանճա			11 06
Գասպաչէ	9 50	10 16	11 45
Սինէբլի			12 51
Զէրեքէսքեոյ ժամանումամ		12 02	1 33
Զէրեքէսքեոյ մեկնումամ		12 04	2 00
Զորլու	11 50	12 47	2 50
Մուրատլը—Քէօրքէլի			3 38
Սէկիսլէր—Զինթիլիք			4 09
Լիւլէ—Պուրկաս		2 19	4 49
	Երեկոյ		
Պապա—Իպլի	1 35	2 51	5 35
Բալը—Աչէլ			6 16
Ուզունճա—Քէօրբրիս		3 57	7 03
Գուլէլի—Պուրկաս		4 15	7 17
Ուրլի			8 13
Ագրիանուպոլիս ... ժամ.	4 14	5 09	9 00
			Երեկոյ
Ագրիանուպոլիս ... մեկ.	4 19	5 19	1 00
Գաստրքէյ			1 40
Մուսթաֆա բաշա ժամ.	5 15	6 15	2 18
մեկ.	5 20	6 30	2 33
Հարմանլը ժամ.	6 4	7 12	3 32
մեկ.	6 9	7 27	3 48
Թրընովա-Սէմէնլի ժամ.		7 51	4 20

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Արեւ. Ճեղգ. Թ. 1	Կռխ. Ճ-մբ. Թ. 3 Ա.Մ. օր	Կռխ. խառն Թ. 123 բաց է Եշ. է
	Ժ. Վ. Բշ. Եշ.	Ժ. Վ.	Ա.Մ.
Սէլանիկ ... մեկնումամ		6 00	
Գիւմիւլճինա		1 49	
Վիէննա	8 25	00	կեր. բաց. Գշ. Զշ. Մարտ. պէշնն.
	Երեկոյ		
Պուտապէշտ	2 36	2 40	
Պէլկրատ	3 33	5 44	Բշ. Եշ.
Նիշ	3 20	5 44	8 45
Սոֆիա	9 00	12 16	
	Ա.Մ.		Ա.Մ.
Պէլօվա մեկ.	12 40	3 57	1 00
Սարամպէյ		4 15	1 30
Թաշլար Բաղարճիք		4 42	2 10
ժամ.	2 12	5 35	3 18
Գիլիպէ մեկ.	2 17	6 00	3 43
Գաբանիցա—Սթանիմաք	3 08	6 24	4 10
Բաբայլը		6 47	4 34
Լեէնի Մահալլէ		7 12	5 47
Գայսմաքչա—Հաաքէյ		8 01	7 10
Թրընովա-Սէմէնլի ժամ.	4 33	8 23	7 55

Կռխմբ. Թ. 512/522 Սէլանիկէն ամէն օր	Առաւ. Ժ. Վ.	Կառախումբ Թ. 523 Վիէննայէն ամէն օր	Ժ. Վ.
Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... մեկ.	6 00	Վիէննա մեկ.	8 00
Թեսալոնիկ	6 33	Պուտապէշտ	2 40
Ամիթօվօ	7 10	Պէլկրատ	10 58
Քարասուլու	7 31	Նիշ	5 30
Կիւմիւնճէ	7 41		Առաւ.
Կէօրկէլի	3 17	Սոֆէնցէ մեկ.	10 40
Միռօվօտ	3 51	Պուգանոցէ	10 55
Սիթրա-Մեդրա	9 00	Պուգոթէյ	11 23
Տէմիրգապու (Պիւֆէ) ժամ.	9 32	Բրեշովա	11 40
	մեկ. 9 42	Թապանոցէ	12 03
Քրիսլոյագ	10 27	Լուսմանոցա	12 37
Վէնէֆիանոս—կրատրոք	11 06	Հաղարլար	1 13
Քէօրբիւլիս ... ժամ.	11 58	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) մեկ.	1 49
մեկ.	12 03		ժամ. 2 01
Զէյնէնիքօ	1 51	Զէյնէնիքօ	2 37
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ.	1 27	Քէօրբիւլիս ... ժամ.	3 20
մեկ.	1 49	մեկ.	3 30
Հաղարլար	2 29	Վէնէֆիանոս—կրատրոք	4 20
Գուսմանոցա	3 22	Քրիսլոյագ	5 03
Թապանոցէ	3 53	Տէմիրգապու (Պիւֆէ) ժամ.	5 37
Բրեշովա	4 21	մեկ.	5 52
Պուգոթէյ	4 33	Սիթրա-Մեդրա	6 26
Պուգանոցէ	4 57	Միռօվօտ	6 55
Սոֆէնցէ ժամ	5 10	Կէօրկէլի	7 19
	Երեկոյ	Կիւմիւնճէ	7 31
Նիշ ժամ	9 40	Քարասուլու	8 04
Պէլկրատ	4 48	Ամիթօվօ	8 24
Պուտապէշտ	1 23	Թօքսին	9 04
Վիէննա	7 15	Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժամ.	9 55
			Երեկոյ

ԳԻՒ. ԻՒԿԻԻԿ—ՊԻԹՐՕՎԻՅԱ

Կառախումբ Թ. 622 Իւսկիւպէն Բշ. դշ. օր	Առաւ. Ժ. Վ.	Կառախումբ Թ. 621 Պիթրովիցայէն դշ. եշ. շբ	Ժ. Վ.
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... մեկ.	7 40	Պիթրովիցայ (Պիւֆէ) մեկ.	7 25
Կչէշտա	8 47	Կչէշտա	7 47
Գարասխանիք	9 42	Գարասխանիք	8 41
Վէռիոզվից	10 52	Վէռիոզվից	9 36
Լիբլիան	11 45	Լիբլիան	10 37
Բրիշլիթիա	12 37	Բրիշլիթիա	11 24
Վուչիոն	1 23	Վուչիոն	12 01
Մինթրովիցա (Պիւֆէ) ժամ.	1 40	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... ժամ.	12 54
	Երեկոյ		Երեկոյ

ԹՐԸՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կառախումբ Թ. 322 Կիր. Դշ. Ուբ.	Ժ. Վ. Առաւ.	Կառախումբ Թ. 321 Բշ. Դշ. Շբ.	Ժ. Վ. Առաւ.
Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառախումբոց հետ		Պուրկաս մեկ.	6 00
Սոֆիա-Պլովտիվ ժամ.	7 55	Եամպոլու ... մեկ.	11 10
Երեքշաբթի Ուրբաթ		Սիլիսթրա—Բէքմանլը	12 11
Սարամպէյէն ժամ. կ'ելլ.		Եէնի-Զագրա	1 12
Կ. Պոլիս-Ս. Պոլ նաւ.	7 51	Բասանէ—Մահալլէսի	2 15
	Առաւ.	Գաղարուճնար	3 16
Թրընովա—Սէմէնլի մեկ.	8 24	Թրընովա—Սէմէնլի ժամ.	3 50
Գաղարուճնար	9 08		Երեկոյ
Բասանէ—Մահալլէսի	10 11	Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառախումբոց հետ	
Եէնի—Զագրա	11 23	Պէլովա-Սոֆիսի մեկ.	4 54
Սիլիսթրա—Բէքմանլը	12 21	Երեքշաբթի Շաբաթ	
Եամպոլու ... ժամ.	1 10	Սարամպէյի մեկ. Բշ.	
Պուրկաս ժամ.	6 50	Ա. Պոլիս-Կոլոլոյ մեկ.	8 42

ԱԳՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կառախումբ Թ. 222 Գշ. Եշ. Շբ.	Ժ. Վ. Երեկոյ	Կառախումբ Թ. 221 Բշ. Դշ. Ուբ.	Ժ. Վ. Առաւ.
Տէտէ—Ագաճ ... մեկ.	12 20	Ա. Պոլիս ... մեկ.	8 00
Ֆէրրէ	1 29	Ուրլի	8 55
Պիտիլլի	2 33	Գուլէլի—Պուրկաս մեկ.	9 40
Սուֆլի	3 31	Տիմիթօքա	10 15
Տիմիթօքա	4 36	Սուֆլի	11 27
Գուլէլի—Պուրկաս	5 19	Պիտիլլի	12 20
Ուրլի »	5 46	Ֆէրրէ	1 21
Ա. Պոլիս ... ժամ.	6 40	Տէտէ—Ագաճ ... ժամ.	2 20
	Երեկոյ		կէս օր

Ստորագծեալ վարկեանները գիշերուան ժամերը կը նշանակեն սկսելով երեկոյեան մինչև առաւօտեան ժ. 5 59 (Ը. ե.) 6ե

15